

Sokszor minket, pedagógusokat, szülőket elkap a hév, kivörösödve kezdünk ordítani, veszekedni a gyerekkel. Ennek az útnak sértődés a vége, egymáshoz akaratlanul odadobált szavak és megjegyzések, mindezt lelkiismeret-furdalás követi. A gyerek később megtanulja, hogy hogyan titkolja el a felnőtt előtt, ha hibázott.

TARTALOM

6. tanterem

„Mindenki számára létezik egy folyó, amely elvezeti őt a tengerhez” – Antal Erika írása

10. tanárszemmel

Pozitív megerősítés és hatékony problémakezelés az osztályban – Mihály Gyopár–Henrietta írása

14. magánterület

Áhított magyar szó – Bogdán Emese írása

21. tanterem

Zenei feltöltődést biztosít az Instrumentor Egyesület

22. magánterület

Robotok – László Noémi írása

23. hivatalos

1. láthatár

A romantánítás marad a kisebbségi oktatás legérzékenyebb pontja – Lőrincz Anna írása

12. portré

Az öt érzéssel felfogható széphez kell eljuttatni a diákokat – Birta–Székely Noémi írása

18. tanterem

Szépségek és nehézségek az elemisek nyelvoktatásában – Farkas Blanka írása

4. láthatár

Sikerek és buktatók a románnyelv-oktatás terepén – Szucher Ervin írása

16. tanárszemmel

Örömmel is lehet tanulni és tanítani – Vita Piroska írása

20. láthatár

Iskolai népszerűsítő karavánon a közigazgatási kisokos

8.

Talpraesettségre tanít a tájfutás

FOTÓ: VÍGH ERVIN ARCHÍVUMA

mk

- tanárszemmel • diákszemmel • szülői szemmel
- lélekjelenlét • tanterem • láthatár • óvoda • fotóriport
- hivatalos • vakáció • iskola és kultúra • pályáz(z)atok
- magánterület • térkép

Rendelje meg
a Magyar Közoktatást
a 2024-es évre!
www.comunitas.ro/mkorendeles

Kedves Olvasóink!

A 2023–2024-es tanévben is számítunk megtisztelő figyelmükre. Reméljük, továbbra is megosztják lapunk hasábjain az oktatás problémáival, különféle szegmenseivel kapcsolatos meglátásaikat. Kérjük, számoljanak be a Magyar Közoktatásban arról is, ha sikertörténet születik iskolájukban, ha úgy látják, hogy diákjaikkal, tanítási módszereikkel kapcsolatban követendő példáról lehet beszélni. Arról is írhatnak, miként befolyásolta és befolyásolja a járványhelyzet a tanítás, tanulás folyamatát.

A Communitas Alapítvány által kiadott, immár tizenegy éve megjelenő Magyar Közoktatást együtt szerkesztjük az olvasókkal, szeretnénk, ha a pedagógusok továbbra is rendszeresen közölnének lapunkban.

Néhány ötletet nyújtunk arra vonatkozóan, hogy milyen témákról várjuk véleményüket, de természetesen ezen kívül az oktatás más vonatkozásait is meg lehet közelíteni:

- Amire büszke vagyok – iskolám/pályám/diákjaim sikertörténete
- Hogyan segíthetünk megőrizni a gyermeki kíváncsiságot a mai oktatási rendszerben?
- Mobiltelefon, okoseszközök az oktatásban – kreativitásfejlesztés vagy elgépiesedés?
- Mi a legszebb és mi a legnehezebb a pedagógusi hivatásban?

Kitartást, jó munkát kívánunk! Várjuk véleményanyagaikat az mko@communitas.ro e-mail-címre!

A Magyar Közoktatás szerkesztősége

IDEA
KÖNYVTÉR

ERDÉLYI MAGYAR KÖNYVEK EGY TÉRBE

Válasszon az Idea Könyvtér széles könyvkínálatából,
és fizessen akár pedagógus-karriertámogató utalvánnyal,
azaz Pluxee-kártyával! **Vásárolhat személyesen kolozsvári
könyvesboltunkban, vagy rendelhet online webáruházunkból.**

Kolozsvár, Kossuth Lajos utca (December 21. sugárút), 14. szám | ideakonyvter.ro

A Magyar Közoktatás elektronikus archívuma elérhető a <http://communitas.ro/main/kozoktatas> webcímen.

www.facebook.com/magyarkozoktatas

Megrendeléseiket a www.comunitas.ro/mkorendeles webcímen mko@communitas.ro e-mail címen vagy a 0733-91-06-24-es telefonszámon fogadjuk.

Címünk: Redakcja *Magyar Közoktatás*, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60., 400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj
Nr. cont.: RO61RNCB0106026613610006 deschis la Banca Comercială Română Cluj-Napoca
Adóazonosító szám (Cod fiscal): 10411135

Kiadja a Communitas Alapítvány • Főszerkesztő: Kiss Judit • Felelős kiadó: Lakatos András
Kiadói titkár és műszaki szerkesztő: Fülöp Zoltán • Tipográfia: Könczey Elemér
Olvasószerkesztés és korrektúra: Deák Szidónia

Telefon: 0040-733-91-06-24
e-mail: mko@communitas.ro

Redakcja *Magyar Közoktatás*, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60.
400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj

Támogatók:

A romántanítás marad a kisebbségi oktatás legérzékenyebb pontja

A PISA-felmérés és az érettségi eredményeiről, a magyar nyelvű diákok specifikus tanterv szerinti románnyelv-oktatásáról, a minisztérium új oktatási törvényeiről és a kisebbségi oktatás legérzékenyebb pontjairól kérdeztük Kallós Zoltán oktatási államtitkárt. Mint kifejtette, kiderült, a magyar iskolák színvonala nem alacsonyabb, mint a román iskoláké, de fontos lenne már az óvodától kezdve erősíteni a román nyelv oktatását a magyar diákok esetében. A gyenge román érettségi eredmények mögött rendszerszerű problémák és helyi jellegű problémák állnak, amelyeket az oktatási intézményeknek saját szintjükön kell megvizsgálniuk és kezelniük. Az államtitkár ugyanakkor arra is felhívta a figyelmet, hogy az új oktatási törvények szavatolják a kisebbségi jogokat, és előrelépéseket hoztak, de a jogok érvényesítéséhez szükség van az intézmények és tanárok aktív részvételére, valamint a társadalom mentális változására is.

Tavaly decemberben tették közzé a 2022-es PISA-felmérés eredményeit, amelynek egyik újdonsága volt, hogy a romániai magyar diákokat külön, egy reprezentatív almintán mérték fel. A Nemzeti Kisebbségkutató Intézet szakmai anyagot állított össze, hogy a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) által szervezett 2022-es PISA-felmérésen Romániában készüljön külön reprezentatív magyar almintá is. Az anyagot Molnár Zsolt ombudsmanhelyettesnek adták át, ennek hatására a Nép Ügyvédje hivatalosan szorgalmazta a külön mintát, Kallós Zoltán államtitkár támogatta a javaslatot, így az oktatási minisztérium bevette a magyar almintát a felmérésbe. Az eredmények pedig rációfoltok arra a tévhitre, hogy az erdélyi magyar oktatás gyengébb minőségű lenne, mint a többségi román, hiszen a magyar nyelven tanuló diákok minden téren az országos átlag felett teljesítettek: szövegrészből,

matematikából és természettudományokból is túlszárnyalták az átlagot.

Kallós Zoltán oktatási államtitkár megkeresésünkre elmondta, először történt olyan, hogy reprezentatív almintán mérjék fel a magyar diákok teljesítményét, 7961 diákból 1219 magyar diákot teszteltek, ami már reprezentatív mintának felel meg. „Nagyon fontos volt az, hogy legyen egy ilyen almintá. Ezt kiharcoltuk, és 2021 elején sikerült a folyamatot véghez vinni. Ez azért is fontos, mert van egy olyan mítosz, amit mindenféleképpen le szeretnék rombolni, mégpedig, hogy a magyar iskolák színvonala alacsonyabb, mint a román iskoláké, és ezért a gyermekeket román iskolába kell íratni. Az almintá ered-

Ez azért is fontos, mert van egy olyan mítosz, amit mindenféleképpen le szeretnék rombolni, mégpedig, hogy a magyar iskolák színvonala alacsonyabb, mint a román iskoláké.

ményeiből azt a következtetést tudjuk levonni, amely szerint nem rosszabb a magyar iskolák színvonala, sőt valamilyen még jobb is, mint a román iskoláké” – hangsúlyozta. Hozzátette, ettől függetlenül a rendszeren belül vannak egyenlőtlenségek, elsősorban a városi és vidéki iskolák között, és ezeket az elkövetkezendő évben meg kell próbálni csökkenteni annak érdekében, hogy minden magyar iskolába járó gyermeknek egyenlő esélye legyen a minőségi oktatásra.

Az almintá amúgy nem előzmény nélküli, hiszen a dél-tiroli németeknél és a finnországi svéd kisebbség esetében is volt már a PISA-felmérésben

reprezentatív almintá, Kelet-Európában pedig a litvániai orosz, illetve a lengyel nyelvű oktatást mérték külön. Olyan esetek is vannak, amikor a magas arány miatt nincs szükség külön almintára, például az észtsországi, lettországi és moldvai orosz diákok esetében. A romániai magyarság helyzete azonban teljesen más, hiszen ez a legnagyobb kisebbségi nyelven tanuló populáció Európában, de a korosztályon belül csak 5 százalék körüli arányt képvisel, így a mintaelemszám ennek következtében kicsi.

A magyar diákok anyanyelvükből jobban teljesítenek, mint a románok

Arról, hogy az érettségi eredmények tekintetében miért nincs változás, miért teljesítenek még mindig rosszul a magyar nyelvű diákok a román érettségien, az államtitkár elmondta, hogy vannak olyan okok, amelyek a rendszer problémájára világítanak rá, de vannak helyi jellegű problémák is, amelyeket minden oktatási intézménynek magának kell megvizsgálnia. „Akkor, amikor az érettségi eredményeket megkapják az iskolák, általában néhány napig ezek nagyon nagy port kavarnak, aztán pedig elül az egész. Én úgy gondolom, és ezt továbbítottuk a tanfelügyelőségek felé is, hogy mindenki a saját tanintézményében kell mérleget vonjon, hiszen, ha a tavalyi érettségi eredményeket megvizsgáljuk, akkor azt látjuk, hogy vannak olyan oktatási intézmények, ahol nem sikerült az érettségije senkinek románból, viszont ha részletesebben megvizsgáljuk az eseteket, azt is látjuk, hogy sok esetben nemcsak a román nem sikerült, hanem matematikából és a választott tantárgyból sem érettségiztek le” – mondta.

Kallós Zoltán véleménye szerint ezekben az esetekben más jellegű problémák is vannak, és valószínűleg a gyerekeket már kilencedik osztály előtt, egy pályorientációs tanácsadás segítségével

más jellegű iskolába vagy szakiskolába kellett volna irányítani. Az oktatási államtitkár úgy véli, ezeket a problémákat minden intézménynek a saját szintjén kell feltérképeznie, és meg kell próbálnia orvosolni. Ott, ahol a románon kívül más tantárgyból is rosszul teljesítettek, azokra is rá kell erősíteni, de egy „jól bevett, általánosan alkalmazható recept nincs erre”, viszont az tény, mondta, hogy a magyar tannyelvű intézményekben a románeredmények pár

A törvényes keret már megvan, de minden oktatási intézménynek a számára megfelelő, lehető legjobb stratégiát kell alkalmaznia annak érdekében, hogy az oktatás minősége egyre jobb legyen.

százalékponttal alacsonyabbak, mint a román oktatási intézményekben. Ennek kiküszöbölésére vezették be a külön speciális tantervet, és már 11. osztályosok azok a diákok, akik eszerint a tanterv szerint tanulják a román nyelvet magyar tagozaton. Tavaly fejezték be a líceumi tanterveket is, úgyhogy most már teljes közoktatási rendszert lefedő specifikus román tanterv van. Az új tantervekre írott tankönyvek kapcsán Kallós Zoltán elmondta, az elmúlt három évben íródtak jó tankönyvek, és egy széles körű konzultáció eredményeként sikerült bevonnani olyan pedagógusokat a tankönyvírásba és a tantervírásba is, akik huzamosabb ideje magyar

tagozaton tanítják a román nyelvet, közöttük olyanokat is, akik nem feltétlenül központi iskolákban tanítják azt, mert a központi iskolák néha „csalóka képet festenek”.

Kallós Zoltán nem nevezné nagyon rossznak a tavalyi érettségi eredményeket sem, hiszen a magyar tagozatos tanulók anyanyelvükből írott érettségi eredményei jobbak lettek, mint a román tagozatos diákok saját anyanyelvükből írott érettségije. Emellett pedig a román érettségi eredményeik csak pár százalékponttal maradtak el a román tagozatos tanulókétól. „Én úgy gondolom, hogy nem állunk annyira rosszul. Ugyanakkor igaz, hogy a záróvizsgák jelenlegi követelményrendszerének nem mindenki tud megfelelni, éppen ezért szeretnénk ezen változtatni, és ezért kerültek bevezetésre az újabb tantervek is. Úgy gondolom, hogy komoly lépések történtek az elmúlt 10-12 esztendőben, de egy jó intézkedésnek a gyümölcsét nem tudjuk egy-két éven belül learatni, hanem szükség van 8-10 esztendőre, hogy a mentalitás is megváltozzon, a diákok, a szülők és a pedagógusok hozzáállása is idomuljon az új lehetőségekhez és az új rendszerhez” – hangsúlyozta. Hozzátette, szeretnék, ha minél több haladó szemléletű pedagógus jelentkezne akkor is, amikor a vizsgatételeket összeállító bizottságokba keresnek embereket, ugyanis a rendszert csak úgy lehet megjavítani, ha mindenki hozzátesz a maga szintjén valamit.

Ezek az új oktatási törvény előrelépései

Az államtitkár a 2023-ban kidolgozott új oktatási törvény kapcsán elmondta, a törvény 2023. szeptember 4-én lépett hatályba, de vannak olyan cikkelei, amelyeket még nem alkalmaztak,

hiszen ezek alkalmazásához külön másodlagos törvénykezési normákat kell kidolgozni, és ez egy olyan folyamat, amely eltart még egy pár hónapig. Kiemelte, a törvény nagyon komoly munka és hosszú egyeztetés útján született meg, és a kisebbségekre vonatkozó cikkelyeket és intézkedéseket, amelyek a régi oktatási törvényben voltak, sikerült átmenetileg és beágyazni az új oktatási törvényekbe is, tehát a közoktatási és felsőoktatási törvényekbe. „Nagyon

Nagy volumenű európai uniós projektet is lebonyolított az oktatási miniszterium, amely keretében 5200 pedagógust képeznek ki, hogy valóban tudják alkalmazni a speciális tantervet, hogy a gyerekek hatékonyabban tanulhassák a román nyelvet, amit majd a mindennapi életben használnak.

fontosnak tartottuk, amikor a törvényekről egyeztetünk, hogy semmiféleképp se veszítsünk el mi, magyarok, és a többi kisebbség sem azokból a jogokból, amelyeket nekünk az előző törvény biztosított” – taglalta.

Mint közölte, vannak olyan törvénycikkelyek, amelyeknek az alkalmazása a 2025–2026-os vagy a 2024–2025-ös tanévre van halasztva, de a kisebbségek jogait szavatoló cikkelyek továbbra is megvannak. Kiemelte, nagyon fontos, hogy ezekkel a jogokkal élni kell, a tanfelügyelőség és az oktatási intézmény szintjén a jogokat ismerni kell, és éppen ezért folyamatosan konzultálnak és tartják a kapcsolatot az intézményekkel annak érdekében, hogy mindig naprakész információik legyenek azzal kapcsolatban, hogy hogyan változott a törvény.

Kallós Zoltán szerint sokszor meg kell harcolni a tanfelügyelőség vagy iskola szintjén is, hogy a cikkelyeket alkalmazzák, hiszen eddig sokszor hiányosan vagy helytelenül értelmezték

Kallós Zoltán oktatási államtitkár

Kallós Zoltán 1979. december 1-jén született Szatmárnémetiben. Kolozsváron, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem földrajz szakán végzett. Pályafutását 2002-ben földrajztanárként kezdte, majd 2005-től 2017-ig a szamoskrassói Bem József Általános Iskola igazgatójaként tevékenykedett. 2017 óta helyettes főtanfelügyelőként olyan vezetői rendszer kialakításán dolgozott, amelynek középpontjában az oktatás minőségének javítása állt. 2019-től a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége Szatmár megyei szervezetének elnöke. 2020-ban megyei tanácsosnak választották. Felelősségteljesen vállalta, hogy a közösség megmaradása és a szociális különbségek csökkentése érdekében fog dolgozni.

ezeket. „Továbbra is működhetnek önállóan kis létszámú kisebbségi osztályok, ezt az oktatási intézmény vezetőtanácsának kell kérnie, és a minisztériumban a tárcavezetőnek kell jóváhagynia. Ez az idén is megtörtént. Mi, a kisebbségi osztályon előkészítettük, összesítettük ezeket a kéréseket, és a miniszter felé továbbítottuk őket, és nincs semmi akadálya annak, hogy ezek az osztályok a következő tanévben, szeptembertől is működjenek” – hívta fel a figyelmet. Hozzátette, ez azért fontos intézkedés, mert főleg a szórvány esetében, de akár a tömbben is vannak olyan elszigetelt települések, ahol nincs elég gyerek ahhoz, hogy nagy létszámú osztály működhessen.

Kallós Zoltán elmondta, a finanszírozási kérdésekben is történtek előrelépések, így a közeljövőben a bentlakásként működő szórványkollégiumok is finanszírozva lesznek, és sikerült létrehozni és finanszírozást biztosítani egy román nyelv tanulását elősegítő országos programnak is. Ennek a programnak a keretében elsősorban román nyelvű táborok, cserediákprogramok szervezésére, didaktikai eszközök létrehozására fordítanak több pénzt. Nagyon szeretnék továbbá, ha a románnyelv-tanulást

Továbbra is működhetnek önállóan kis létszámú kisebbségi osztályok, ezt az oktatási intézmény vezetőtanácsának kell kérnie, és a minisztériumban a tárcavezetőnek kell jóváhagynia.

elősegítő olyan számítógépes applikációt is fejlesztenének, amely segítségével játékos formában tanulhatnák a gyerekek a román nyelvet. Emellett egy nagy volumenű európai uniós projektet is lebonyolít az oktatási minisztérium, amely keretében 5200 pedagógust képeznek ki, hogy valóban tudják alkalmazni a speciális tantervet, hogy a gyerekek hatékonyabban tanulhassák a román nyelvet, amit majd a mindennapi életben használnak.

Az oktatási államtitkár szerint szükség van egy bővített és aktív szókinccs

kialakítására, ami lehetővé teszi azt, hogy a gyermekek meg merjenek szólalni. Véleménye szerint nem igaz az, hogy például a székelyföldiek nem tudnak románul, viszont félnek beszélni, félnek megszólalni. „Mivel gyakorlat teszi a mestert, a nyelvet használva lehet a legjobban megtanulni, ezért gondoltuk, hogy biztosítsunk olyan közeget a diákoknak, ahol ezt gyakorolhatják, és a táborok, cserediákprogramok a legalkalmasabbak erre. Úgy gondoljuk, hogy amellet, hogy a nyelvi gátakat le tudjuk bontani, a közösségek kölcsönös elfogadása is sokkal magasabb szintre léphet ezáltal” – emelte ki.

Még mindig a románnyelv-tanulás okozza a legnagyobb gondot

Arról, hogy melyek a romániai magyar kisebbségi oktatás legérzékenyebb pontjai 2024-ben, hol lenne szükség változásra, illetve melyek a sikertörténetek, Kallós Zoltán elmondta, hogy a legérzékenyebb pont még mindig a román nyelv oktatása, amely kapcsán fontos lenne, hogy megértsék az óvónők és a tanítónők, hogy a korai személyiségfejlődés fázisában a gyerekek sokkal fogékonyabbak az őket érő külső hatásokra, tehát a román nyelvet is sokkal könnyebben tanulják akkor. Úgy vélte, nagyon fontos, hogy azokat a román foglalkozásokat, amelyeket a magyar tannyelvű óvodában tartanak, a gyerekek számára vonzóvá, játékosá tegyék. Ott kell egy alapszókinccset begyűjtenie a gyermeknek, amely segíti őt az elemi iskolában is, és majd az általános iskolában tovább lehet fejleszteni a kommunikációt és természetesen az ismereteiket.

Elmondta, RMDSZ-es kezdeményezésre a bölcsődék nagyrészt bekerültek az oktatási rendszerbe, ezáltal már a bölcsődéktől kezdve az óvodákon át egészen a felsőoktatásig lehet magyar nyelven tanulni, de épp emiatt fontos az is, hogy a korai fázisokban a programon túl is kapcsolatba kerüljenek a gyerekek a román nyelvvel, egyszerű, játékos formában. Kallós Zoltán úgy gondolja, emellett mentalitásbeli változásra is szükség lenne a pedagógusok, diákok és szülők szintjén is. Hozzátette, majdnem az egész társadalmat érintik az oktatással kapcsolatos problémák, és mindenki tudatosítani kell, hogy a rendszert jobba tenni csak lentről

felfelé lehet. Szerinte a törvényes keret már megvan, de minden oktatási intézménynek a számára megfelelő, lehető legjobb stratégiát kell alkalmaznia annak érdekében, hogy az oktatás minősége egyre jobb legyen, és hogy tudjuk tartani a lépést a társadalom és technológia fejlődésével. „Az elfogadhatatlan, hogy az iskola a 30-40 évvel ezelőtti

Kallós Zoltán oktatási államtitkár

szabályok szerint működjön 2024-ben. Minden nagyon gyorsan változik, és az iskoláknak is, az oktatásnak is ehhez kell idomulnia, illetve nekünk is arra kellene megtanítani a gyerekeket, hogy hogyan tudjanak a körülöttük levő változásokhoz minél hatékonyabban alkalmazkodni” – hangsúlyozta.

A sikertörténetek kapcsán elmondta, annak számít, hogy meg tudták védeni azokat a jogokat, amelyek egy oktatási törvényben a kisebbségek számára benne kell legyenek, és hogy sikerült megtalálni a lehető legtöbb kérdésben a közös hangot a többségekkel. „Igazából meg kell érteniük, hogy mi igenis meg akarunk tanulni románul, hogy itt szeretnénk élni ebben az országban, és nem szeretnénk innen sehova sem elmenni. Tehát úgy gondolom, sikertörténet mindenféle képpen az új oktatási törvény. Nagyon sok munka volt benne” – zárta gondolatait Kallós Zoltán.

LŐRINCZ ANNA

lorincz.anna@protonmail.com

Beszélgetés Burus-Siklódi Botonddal, az RMPSZ elnökével

Sikerek és buktatók a románnyelv-oktatás terepén

A vártnál hosszabb folyamat, amíg a románt idegen nyelvként, különleges tanterv szerint és speciális tankönyvből tanuló magyar gyermekek is felzárkóznak arra a szintre, amelyet a többi vizsgatantárgyból teljesítenek – véli Burus-Siklódi Botond, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének elnöke. Az RMPSZ-vezető szerint azonban nemcsak sajátos módszertanra van szükség, hanem maradéktalan alkalmazására is.

– *Túl vagyunk a próbaéretteségin, és mindössze három hónap választ el az ideai vizsgaidőszaktól, amikor már minden élésben megy. Ilyenkor óhatatlanul felmerül a kérdés, vajon hogyan fognak teljesíteni a magyar diákok a többségi-ekhez képest. Mert azért ilyen tekintetben nem állunk a legjobban...*

– A számok tükrében az elmúlt években tényleg nem álltunk valami fénye-

„Ha nem a kimeneti vizsgaszintű összehasonlítást vesszük alapul, akkor bizakodásra ad okot a nemrég nyilvánosságra hozott 2023-as felmérés eredménye.”

sen. De azt is tudjuk, hogy ennek sokféle, különböző mélységi okai vannak. A legtöbb esetben kimondottan a román nyelvből való felmérés vagy vizsga az, amely nem szokott túlságosan jól sikerülni. Függetlenül attól, hogy a nyolcadikosok képességi vagy a tizenkettedikesek érettségi vizsgájáról van szó. Viszont, ha nem a kimeneti vizsgaszintű összehasonlítást vesszük alapul, akkor bizakodásra ad okot a nemrég nyilvánosságra hozott 2023-as felmérés eredménye. A kisebbségkutató intézet munkatársai mélyreható vizsgálatok alapján kimutatták azt, hogy a magyar diákok képesek akár jobban teljesíteni a román társaikhoz képest. Ez egy bizonyos szempontból vigaszt is

jelenthet, mint említettem, bizakodásra adhat okot, azonban korántsem jelenti azt, hogy hátrádólhetünk.

– *Okolhatjuk-e mindmáig a románnyelv-tudásért, pontosabban annak hiányáért a rendkívül merev tantervet? Mert azért csak voltak változások!*

– Lényegében ez az egyik nagy vívmánya az 1989 utáni oktatási rendszernek. Az más kérdés, hogy nagyon hosszú időnek kellett eltelnie ahhoz, hogy végre megértsük a többségi társadalom illetékeseivel, hogy gyermekeink akkor tudnák könnyebben elsajátítani a román nyelvet, ha azt az iskolában nem anyanyelvként oktatnák. A tavaly nagy-nagy reményekkel vártuk, hogy a nyolcadikosok kimeneti vizsgáján már megéreződjön, hogy új tanterv alapján, specifikus tankönyvekből és segédanyagokból tanulva jobban teljesítsenek a románvizsgán. Aztán rájöttünk, hogy ez csak egy hosszabb, alaposabb folyamat eredménye lehet. A pedagógusi társadalom is megoszlik: nagy része azt állítja, hogy nagy-szerűek az új tankönyvek, de vannak olyan vélemények is, hogy ezek sem a legmegfelelőbbek a kisebbségi gyermekek hatékony oktatására. Sokan azzal magyarázzák a várva várt előrelépés elmaradását, hogy nagyon sok tanár még nincs felkészülve az új metodológia alkalmazására. Elhiszem, hogy egy régebbi, bejáratott tantervet továbbadni – vagy továbbvinni a tehetetlenségi erő segítségével – sokkal könnyebb, mint egy teljesen újat alkalmazni. Gondoljunk csak bele, egy kéttagozatos iskolában a kolléga taníthat

román osztályban is, magyarban is. Ez azt feltételezi, hogy az egyik tagozaton egyfajta, a másikon másfajta tanterv szerint oktasson. Nem könnyű a folytonos váltás. De azért megoldható, mondhatni, csupán akarat kérdése. Óriási szerepe lenne a tanfelügyeletnek, sokkal következetesebben kellene vizs-

„Az oktatási törvény szerint a szakoktatásban két nyelven kell használni a terminológiát, nos, azoknak, akik románul végezték a műszaki tanulmányaikat, ez akár nehézséget is jelenthet. Viszont nem mentség arra, hogy ellenálljanak az anyanyelvű szakoktatási hálózat kialakításának.”

gálnia az új, speciális tanterv szerinti románnyelv-oktatás helyzetét. Sajnos különböző okok miatt ez a felügyelet sok helyen mindmáig elmarad.

– *Az évek során jelenséggé vált, hogy már nemcsak a székelyföldi diákoknak okoz gondot a román nyelv, hanem a partiumiaknak is. Ez viszont kevésbé tükröződik az eredményekben, mert a határ menti iskolákból egyre többen iratkoznak át közeli anyaországi iskolákba. Mennyire tartja aggasztónak ezt az „agyelszívási folyamatnak” is felfogható jelenséget?*

– Egyértelmű, hogy jelentős a határon túli, jó nevű iskolák vagy szakképző központok elszívó hatása. Ma már nemcsak az érettségit végzetek folytatják tanulmányaikat Magyarországon, hanem egyre többen jelentkeznek már a nyolcadik osztály befejezése után. Ez egy olyan jelenség, amellyel szembe kell néznünk, ugyanakkor el kell gondolkodnunk, és keresnünk nemcsak az okokat, hanem a megoldást is. Tudjuk, hogy számos esetben a szülőt az a plusz tantárgy befolyásolja, amely – a partiumi tömbben élők számára – nem a magyar, hanem a román nyelv. Ez egy komoly kihívás sokak számára kimondottan nehéz feladat, ezért inkább a könnyebbik és kézenfekvőbb megoldást keresik. Amely a határ túlsó oldalán adott.

– Szintén a megterhelés vezeti a feladáshoz a vegyes lakosságú településeken élőket is, ők viszont az anyanyelvű oktatásról mondanak le, és román tagozatra íratják csemetéiket. Miért hiszi még mindig számos magyar szülő, hogy a román tagozaton végző gyermekére könnyebb sors vár?

– Évtizedek óta magunkkal cipeljük ezt a berögzült téves elméletet. Pedig ha a tanulás folyamatát nézzük, teljesen világossá válik, hogy a gyermek anyanyelvén tudja a legkönnyebben elsajátítani a tananyagot. Amúgy ennek a szemléletnek számos magyarázata van. Az egyik maga az iskolahálózat, amely tudjuk, olyan-amilyen. A beiskolázási számok egy-egy tömbmegyében szinte teljesen lefedik a nyolcadik osztályt végző diákok számát, mégis az abszolváló vizsgán elért eredmény befolyása és a számítógépes kiválasztási rendszer olyan opciókra kényszeríti a gyerekeket és szülőket, hogy román tagozatot jelöljenek be. Minthogy szakoktatásba „kényszerüljön”, inkább választja a román tagozat elméleti osztályát. Számos konkrét esetről tudunk, akár Csíkszeredából, akár Székelyudvarhelyről. Nem egy székelyföldi középiskola román tagozata mintegy 50 százalékban magyar diákokból verbuválódik össze. Egy másik magyarázat a bizonyos mértékig hiányos pályaorientáció, amellyel még mindig adósunk a román közoktatási rendszer. Ezzel szemben a felsőoktatási rendszer annyira szerteágazó, hogy már nem panaszkodhat senki az alternatívák

hiányára. Annál is inkább, hogy egyeteminknek mindegyre bővül a kínálati palettája, így egyre kevesebb az olyan szakma, amelyet felsőfokon csak románul lehet tanulni.

– Úgy tűnik, az utóbbi három évtizedben sikerült megerősítenünk a nagy hagyománnyal rendelkező belvárosi középiskoláinkat, fenntartanunk a lakótelepi iskoláinkat, azonban nem tudunk kellőképpen odafigyelni a szakoktatási hálózatunkra.

– Van benne igazság. Tagadhatatlan, hogy a lakónegyedi vagy vidéki iskolákkal szemben léteznek előítéletek. Sok helyen tapasztaljuk, hogy a városközeli településekről a szülők behozzák gyermekeiket a nevesebb, híresebb tanintézményekbe. A szakoktatással valóban nagyon sok gond adódott és adódik mindmáig. Főként az úgynevezett egyiskolás megyékben, azaz a szórványban. De mit is várhatunk például a Bánságban, ahol csak Temesváron, a Bartók Béla-líceumban működik, az elméleti mellett, magyar nyelvű szakosztás is. Ilyen helyen nem beszélhetünk gazdag kínálatról. Örülünk, hogy a keresett szakmákat próbálják megosztott csoportokban oktatni. Ahhoz, hogy egy-egy szórványmegyében a szülők a magyar tannyelvű oktatást válasszák, ezáltal segítve a nagy múltú iskoláink megmaradását, óriási meggyőző munkára, változatos kínálatra, délutáni programokra, átlagon felüli körülményekre és jó teljesítményre van szükség. A tömbben nincs különösebb gond, hisz a magyarlakta vidékeken a szakoktatás eléggé szerteágazó, és mint olyan, nagyon sok választási lehetőséget kínál.

– Engedje meg, hogy itt egy picit elmentmondjak. Ott van Marosvásárhely esete, ahol a hatóságoknak éppen csak rá kellett volna bólintaniuk a református egyház által megálmodott szakiskolára, mégsem tették meg. Még azon felelős személyek sem támogatták, akiknek szinte munkaköri leírásuk is erre kötelezte volna.

– Nyilván, hogy az oktatásirányítás részéről is sokkal több empátiára lenne szükség. De mivel ez egy régebbi történet, arra biztatnám a kollégákat, hogy ne adják fel, kövessék a kolozsvári példát, hisz az egy jól bevált recept

szerint működik. Tisztában vagyok azazal, hogy volt, van és talán ezentúl is lesz egyfajta harc az iskolák között. Senki nem akar diákokat veszíteni még akkor sem, ha egy új magyar szakiskola a román tagozatra járó gyerekekből szívott volna el diákokat. És a pluszterhekről se feledkezzünk meg, amelye-

FOTO: TRUCZA HUNGOR

Burus-Siklódi Botond: „ha a tanulás folyamatát nézzük, teljesen világossá válik, hogy a gyermek anyanyelvén tudja a legkönnyebben elsajátítani a tananyagot”

ket nem minden mérnök vagy mester kolléga hajlandó felvállalni. Az oktatási törvény szerint a szakoktatásban két nyelven kell használni a terminológiát, nos, azoknak, akik románul végezték a műszaki tanulmányaikat, ez akár nehézséget is jelenthet. Viszont nem mentség arra, hogy ellenálljanak az anyanyelvű szakoktatási hálózat kialakításának. Ma sem értem, miért zárkoztak el egyesek a vásárhelyi iskolaalapítástól. Nem tartom helyesnek, sőt elítélendő, ami történt. Mert ugye nemcsak az elmélet, a szakmák elsajátítása is sokkal hatékonyabb, ha anyanyelven történik.

SZUCHER ERVIN

juventus.kronika@gmail.com

„Mindenki számára létezik egy folyó, amely elvezeti őt a tengerhez”

Hints Andrea földrajz- és történelemtanár a marosvásárhelyi George Coșbuc Általános Iskolában tanít 5–8. osztályosokat. Az iskolán kívüli tevékenységek, programok elkötelezett híve. Fontosnak tartja a múlt ismeretét, örökségünk, az élő hagyományok, a helyismeret és nemzeti identitásunk megőrzését. Azt vallja, lényeges, hogy tanítványai nyitott szemmel járjanak a nagyvilágban, vegyék észre az élet apró csodáit, figyeljenek a szívükben rejlő tiszta hangokra.

– *Miért választotta ezt a pályát? Csáládi példa ösztönözte, vagy olyan példakép, aki hatással volt a pályaválasztására?*

– Abban, hogy pedagógus lettem, szerepe van az otthonról kapott értékrendnek, a biztos alapoknak, biztatásnak, a

Hiszem, hogy a lényünkkel nevelünk, s hobbim a tanítás. Soha nem kételkedtem abban, hogy ez lesz az életutam.

természet szeretetének, a kreativitásnak. Közel 30 éve, hogy a nevelést és tanítást választottam hivatásomnak. Csáládomnak és lelkes földrajztanárainak is sokat köszönhetek. Igazi példaképek. Úgy érzem, jól döntöttem. Számomra a tanítás örömforrás, ösztönöz és feltölt. Olyan, mint a napsugár, amely fényt és meleget ad. Hiszem, hogy a lényünkkel nevelünk, s hobbim a tanítás. Soha nem kételkedtem abban, hogy ez lesz az életutam.

– *Miért éppen földrajz és a történelem szakos tanár lett? Mi volt, ami az egyikben és mi, ami a másikban a leginkább vonzotta?*

– Gyermekkoromban már elindultam a tanulás ösvényén. Nagyon sokat kirándultunk, felfedezve és rácsodálkozva a természet szépségeire, az épített örökség lenyűgöző alkotásaira. Magas hegycsúcsok, rejtélyes barlangok, gyönyörű tavak és vízesések csábítottak újabb és újabb kalandokra. Titokzatos várak és kastélyok, régi utcák, műemlékek sarkalltak a múlt megismerésére, további kérdések megválaszolására. A kíváncsiság és a lelkesedés vezetett tovább is. 1997-ben fejeztem be az egyetemi tanulmányaimat a kolozsvári Babeș–Bolyai Tudományegyetem Földrajz Karán. 2004-ben szereztem oklevelet a kolozsvári Babeș–Bolyai Tudományegyetem Történelem és Filozófia Karán, történelem szakon.

– *A történelem és a földrajz párosítása nagyon érdekfeszítő. Főleg, ha az ember nyitott és kíváncsi, összekapcsolja a helyismeretet és a történelmi múltat. Hogyan sikerül megszerettetni a gyerekekkel e két tárgyat?*

– Véleményem szerint általános iskolában a tantárgyakat kell megszerettetni, felkelteni és megőrizni az érdeklődést, a kíváncsiságot. Úgy gondolom, ha a tanult fogalmakat, folyamatokat megértik a diákok, el tudják helyezni közvetlen környezetükben, sokkal jobban megértik és megjegyzik ezeket. Számos lehetőség van a tanulók motiválására, személyiségük fejlesztésére. Hiszem, hogy az általam tanított tantárgyak iránt mutatott lelkesedésem ösztönzőleg hat diákjaimra. Elkötelezett híve vagyok az iskolán kívüli tevékenységeknek, programoknak, a változatosságnak.

– *Mennyire jó használni a tankönyvet, kötelező azt pontosan követni, vagy van némi szabadsága a tanárnak, hogy saját módszert használjon, személyesebbé, izgalmasabbá tegye az anyagot?*

– Az új, 5–8. osztályosok számára írt tankönyvek többsége módszertani

szempontból korszerű, alkalmazkodik a gyerekek életkori sajátosságaihoz. Tartalmazzák a kerettanterveknek megfelelő változásokat, szakmai szempontból jók. Az oktatási segédesszközök széles tárháza pedig sokat segít a földrajz és történelem tanításában. A pedagógiai szabadság lehetővé teszi, hogy saját módszereket használjak, személyesebbé és izgalmasabbá tegyem a tanórát. Ugyan a tananyagot nem én állítom össze, bár abban is van mozgáster, de a módszereket én választhatom meg minden osztályban a gyerekekre szabottan, az ő igényeiket figyelembe véve. Minden tanóra egy újabb kihívás, újabb kaland.

– *A vetélkedők, versenyek mennyire vonzóak a gyerekek számára? Mennyire sikerül a játékos tanulás által arra irá-*

Úgy gondolom, ha a tanult fogalmakat, folyamatokat megértik a diákok, el tudják helyezni közvetlen környezetükben, sokkal jobban megértik és megjegyzik ezeket.

nyítani az érdeklődésüket, hogy figyeljenek a saját városukra, a szűkebb vagy tágabb környezetükre, esetleg, ha távolabbi helyen tartózkodnak, ott is észrevegyék az összefüggéseket?

– A számos vetélkedő, verseny, tanulmányi kirándulás mind vonzó a gyerekek számára. Fontos szerepe van a játszva tanulásnak, az élménypedagógiának. Ez közvetlen tapasztaláson és az aktív cselekvésen keresztül tanít, formálja a szemléletet.

– *Hogy véli, például a földrajzot meg lehet tanítani, szerettetni „egyk napról*

a másakra” a gyerekekkel? Sokan, még felnőtteként is idegenkednek megjegyezni a folyók, hegyek, fővárosok nevét, azt, hogy melyik ország, melyik földrészen fekszik, stb....

– Fontos, hogy a tanulás örömet jelentsen, és a diák saját tapasztalatai alapján tanuljon, induljon el a felfedezés útján. A földrajztanítás alapfeladata: kapcsolatot teremteni környezetünk tényei, jelenségei és folyamatai között. Akkor lehet eredményes, ha a tanulók megfigyelések, vizsgálódások és más tevékenységek során jutnak információkhoz, szereznek tapasztalatot a körülötük levő világról. Lényegesnek tartom, hogy tudjanak tájékozódni, eligazodni, sajátítsák el a földrajzi – környezeti gondolkodást. Az ismeretközpontú oktatás helyett az összefüggéseket megláttató, oknyomozó tanítási folyamatok kerüljenek előtérbe. Olyan tevékenységekre van szükség, amelyek segítik az új ismeret

Hints Andrea földrajz- és történelemtanár

Ugyan a tananyagot nem én állítom össze, bár abban is van mozgástér, de a módszereket én választom meg minden osztályban a gyerekekre szabottan, az ő igényeiket figyelembe véve. Minden tanóra egy újabb kihívás, újabb kaland.

reték megértését, elsajátítását, hozzájárulnak az önálló ismeretszerzési és feldolgozási képességek kialakulásához. A földrajz által közvetített ismeretek nagyon fontosak a hétköznapi életben való eligazodásban is. A kerettantervek lecsökkentett időkerete kikényszeríti a szemléletváltást a földrajz oktatásában. Fel kell ismerni interdiszciplináris jelentőségét, hídszerepét a természettudományok és a társadalomtudományok között.

– Valami hasonlót látok a történelemmel mint tantárggyal szemben is. Azt, hogy „irtóznak” az évszámok és események „megtanulásától”, memorizálásától. Pedig, tudjuk, a történelem ismerete,

nemcsak az évszámok megjegyzését, ismeretét jelenti...

– Kész tudáscsomagok helyett a kompetenciafejlesztés révén kell felkészíteni a diákokat az élethosszig tartó tanulásra. Olyan gondolkodási, tanulási, együttműködési készségekre tegyenek szert, amelyekkel könnyebben boldogulnak az állandóan változó világban. Fontos a múlt ismerete, örökségünk, az élő hagyományok, a helyismeret és nemzeti identitásunk megőrzése. Csak azt tudjuk szeretni, amit ismerünk, és amit szeretünk, azt sajátunknak érezzük és továbbadjuk. Az új, képességalapú iskolai program megengedi és bizonyos fókig a tanárra bízva, hogy mi az, amit fontosnak tart. Történelemből is van egy jókora szabadságunk. Játékos feladatok, tematikus vetélkedők, múzeumok és kiállítások látogatása, múzeumpedagógiai foglalkozások, szerepjátékok, kisfilmek is hozzájárulnak a változatossághoz.

– Van-e elégtétele tanárként, szokta-e érezni azt, hogy „na ezért megérte tanárnak lennem!”, akár úgy is, hogy egyáltalán nem érdekelte a gyereket a tantárgy, aztán mégis megszerette?

– Ha hitelesen tanítunk, szeretettel és odafigyeléssel nevelünk, következetesek vagyunk, türelemmel és humorral rendelkezünk, azt a diákok megérik,

tapasztalják, és lelkesebbé, nyitottabbá válnak. Ha ég bennünk a belső tűz, az továbbvisz és értelmet ad. Fontos számomra, hogy a diákok élvezzék az órát. Ezt csak odaadással, folyamatos készüléssel, megújulással lehet elérni.

– Fontos-e az, hogy a tanítványait fejlődni lássa?

– Számomra öröm, hogy látom fejlődni diákjaimat, és részese lehetek ennek a folyamatnak. Fontos, hogy útmutatást kapjanak, hogy eligazodjanak a világban, érdeklődő felnőttekké váljanak. Lényeges, hogy nyitott szemmel járjanak a nagyvilágban, vegyék észre az élet apró csodáit, figyeljenek a szívükben rejlő tiszta hangokra. Hiszem, hogy mindenki számára létezik egy folyóvíz, amely elvezeti őt a tengerhez, óceánhoz, önmaga megismeréséhez.

Gondolataimat Nemes Nagy Ágnes szavaival zárom:

„tanulni kell magyarul és világot,
tanulni kell mindazt, ami kitarul,
ami világít, ami jel:
tanulni kell, szeretni kell.”

ANTAL ERIKA

antalerika@yahoo.com

Talpraesettségre tanít a tájfutás

Tavasztól őszi túrázások alkalmával gyakran látni szaladó gyerekeket és felnőtteket térképpel és iránytűvel a kezükben. A tájfutás szerelmeseit az időjárás viszontagságai sem tartják vissza, sőt sokan igazi kihívásnak tartják, ha neheztett terepen hódolhatnak a szellemi és fizikai képességet egyaránt igénybe

versenytársak egyenként, meghatározott időközökben indulnak, hogy elkerülhető legyen az együtt futás.

Térkép és tájoló változatos terepen

Tőkés Árpád kolozsvári edző a Magyar Közoktatásnak elmondta, a térkép és iránytű, azaz tájoló segítségével történő

a természetben, így akik ezt a sportágot választják rengeteg időt töltenek a szabad levegőn. Összetett sporttevékenység, mind szellemi, mind fizikai kihívást jelent, a kettő opcionális összehangolása adja az eredményt. Soha nem lehet megunni, mert a terek különbözőségéből adódóan nincs két egy-

FOTÓ • KNOBLOCH-ESZTEGÁR PÉTER ARCHIVUMA

FOTÓ • KNOBLOCH-ESZTEGÁR PÉTER ARCHIVUMA

evő sportágnak. Az Erdélyben is egyre népszerűbb sportágról Tőkés Árpád kolozsvári edzővel beszélgettünk, a versenyekről és az ezekre való felkészülésről, a nemzetközi megmérettetések világáról Vígh Ervin és Knobloch-Esztegár Péter Balkán-bajnokok, a román ifjúsági válogatott keretének tagjai osztották meg tapasztalataikat.

A tájékozódási futás vagy röviden tájfutás olyan atlétikai jellegű sport, amely egyszerre jelent fizikai és szellemi kihívást, a versenyzőnek ismeretlen terepen, általában erdőben, de újabban egyre gyakrabban lakott területeken is, a térképen feltüntetett ellenőrző pontokat meghatározott sorrendben érintve kell teljesítenie a pályáját a legrövidebb idő alatt. A versenyző maga választja meg az útvonalat az ellenőrző pontok között, a

gyors, versenyszerű tájékozódáson alapuló sport a 19. század végén terjedt el, a viszonylag fiatal sportág első hivatalos versenyét 1890-es években rendezték, és mivel nagy sikere volt, rendszeressé váltak a versenyek. Romániában 1947-ben tartottak először megmérettetést, ekkor rendezték meg Arad környékén a Zaránd Kupa elnevezésű versenyt.

A skandináv eredetű, kezdetben katonai kiképzések résztét képező tájfutás nálunk, Erdélyben a magyarországi tájfutók nemzetközi sikerei hatására vált ismertté, napjainkban Kolozsváron, Nagyváradon, Marosvásárhelyen, Csíkszeredában, Aradon, Brassóban, Nagybányán működnek klubok, ahol a magyar anyanyelvű diákok űzhetik ezt a sportot.

A kolozsvári edző rámutatott, a tájfutás egyik szépsége, hogy kinn zajlik

forma pálya. Számos pozitív hozadéka van hosszú távon is ennek a sportnak. „Mivel a tájfutó egyedül teljesíti a pályáját, egyedül küzdi le az akadályokat, oldja meg az útközben adódó problémákat, a tájfutó gyerekek már nagyon fiatalon megszokják, hogy önállóak legyenek, döntéseket hozzanak. Ezek a tulajdonság(ok) aztán általánossá válnak az élet többi tevékenységeire. Könnyen veszik majd az élet akadályait is, általában sikeres emberek lesznek” – mutatott rá az edző. Hozzátette, más sportágakhoz képest a tájékozódási futás viszonylag nem egy költséges sport. A sportolónak futócipőre, valamint a speciális, nem tapadós anyagból készült nadrágra és felsőre, úgynevezett bozót ruhára van szükségük.

Edzés és tanulás megfeszített tempóban

Vígh Ervin, a kolozsvári Apáczai Csere János 11. osztályos diákja nyolcévesen ismerkedett meg a tájfutással, tízéves kora óta úzi versenyszerűen ezt a sportot. A többszörös Balkán-bajnok, Európa- és világbajnokságon is részt vevő diák a lapunknak elmondta, szinte mindennap van edzése, ami hetente 10-12 óra felkészülést jelent. Az edzéseket többnyire egyedül vagy a klubtársaival végzi, az edző kisereli a pályát, majd bemelegítés után mindenki lefutja a meghatározott útvonalat. A tavaly

idő jut a fiatalok körében elterjedt olyan függőségekre, mint a számítógépes játékok, TikTok, Instagram. A sport egy egészséges leköttést jelent, és nem érezzük úgy, hogy egész nap csak »unatkozunk«. Nekem azért vált be ennyire ez a sport, mert nemcsak fizikailag kell felkészülni, hanem agyilag is, mivel a topográfiai térkép nyomán szaladjuk le a távot. Ez koncentrációt igényel a stresszhelyzetekben is, valamint az improvizálás is része a tájékozódásnak, így a tájfutás mind a fizikai erőt, mind a gyors és logikus gondolkodást fejleszti” – részletezte.

felkeresték Tőkés Árpád edzőt. Az edzések és versenyek kapcsán felidézte, mivel minden évben új harc zajlott a nemzeti válogatottba való bejutásért, és a hangsúly a Balkán- és Európa bajnokságokon való jeles szereplésre volt fektetve, heti 4-5 alkalommal edzettek. „Bár a hó nem akadály a tájfutásnak, a téli hónapok mégsem alkalmasak a tájékozódási edzésekre, mert minden futó ember az erdőben nyomot hagy maga után. Ezért nyilvánvaló, hogy egy előre kitűzött pálya könnyebben teljesíthető mindenki számára, ugyanis az edző nyomai után elindulva a többiek könnyeb-

FOTÓ • VÍGH ERVIN ARCHÍVUMA

FOTÓ • VÍGH ERVIN ARCHÍVUMA

tíz versenyt nyert sportoló arról is beszélt, hogy nem mindig egyszerű összeegyeztetni az iskolát, a tanulást a sportolással, sok esetben áldozatot igényel. „Egy átlagos nap számomra úgy néz ki, hogy reggel 7-kor elmegyek iskolába és 3-kor hazaérek. Utána kezdődik az edzés, ami általában 6 óráig tart. Ebéd után következik a tanulás, majd 10-kor lefekszem, hogy tudjam kipihenni magam a következő napra” – mesélte Vígh Ervin. Hozzátette, a sűrű program ellenére megéri elköteleződni a tájfutás mellett, mivel mint minden sport ez is ellenállóbbá és egészségesebbé teszi az embereket. „E sport által sok időt lehet tölteni a természetben, és meg lehet ismerni a környezet szépségeit. A külföldi versenyek és edzőtáborok által nagyon sok ország szépségeivel meg lehet ismerkedni. Én mindenkinek ajánlom ezt a sportot, ami által kevesebb

A tájfutás a versenyek után is szerves része marad az életnek

Knobloch-Esztegar Péter többször szerzett országos bajnoki címet egyéniben és váltóban, többek között Svájcban, Finnországban, Macedóniában, Lengyelországban szervezett nemzetközi versenyekről és Balkán-bajnokságról is tért haza több ízben éremmel. A kolozsvári Műszaki Egyetem autómérnöki szakának mesterképzős diákja ma már nem élspórtol, ennek ellenére a tájfutás élete szerves része maradt, hetente pár alkalommal elmegy szaladni a Kolozsvár környéki erdőbe, és hobbiszinten versenyeken is részt vesz. Lapunknak elmondta, először hatéves korában vett részt tájfutó versenyen a nevelőapájával a Hója-erdőben, és annak ellenére, hogy nem igazán értette a sport lényegét, annyira megtetszett neki a futás a természetben, hogy

ben tudnak majd tájékozódni, és hamarabb teljesíthető a pálya. Ebből az okból kifolyólag télen kizárólag terepfutással foglalkoztunk, fizikai edzéseket tartva térkép nélkül. A hangsúly a minél több lefutott kilométeren és a minél több megmászott méter szintkülönbségen volt. Emiatt sokszor heti 50-70 lefutott kilométer is összegyűlt, aminek köszönhetően, a tavasszal induló új tájfutó szezonban egy magabiztos fizikai kondícióval tudtunk kezdeni” – mesélte.

(Cikkünk második, befejező részét következő lapszámunkban közöljük.)

DEÁK SZIDÓNIA

dkszidonia@gmail.com

Pozitív megerősítés és hatékony problémakezelés az osztályban

A pozitív fegyelmezés olyan nevelési és tanítási módszer, amely arra összpontosít, hogy az elvárt viselkedést és szabályokat megerősítésekkel, dicsérettel és motivációkkal támogassa, és nem büntetésekkel vagy negatív következményekkel. A pozitív fegyelmezés

fontos a szülők, tanárok és más nevelők számára. Ez a megközelítés a gyermek fejlődésének és jólétének kulcsfontosságú része, és az alapokat képezi a pozitív kapcsolatok kialakításában és fenntartásában.

A fegyelmezés pozitív formájának lényege abban rejlik, hogy az elvárt viselkedést, szabályokat és normákat pozitív megerősítésekkel, dicsérettel és motivációkkal támogatja. Azonban fontos megérteni, hogy a pozitív fegyelmezés nem azt jelenti, hogy nem léteznek határok vagy szabályok. Ellenkezőleg, a határok meghatározása és a struktúra biztosítása elengedhetetlen a gyermek egészséges fejlődéséhez és a pozitív viselkedés kialakításához.

A pozitív fegyelmezésnek számos módszere van, amelyek közül néhány példa lehet a pozitív megerősítés, az érzelmi támogatás, a problémamegoldás és az alternatív viselkedési stratégiák tanítása. Ezek a módszerek együttműködésre és pozitív viselkedésre ösztönzik a gyerekeket, és hosszú távon segítenek a kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésben.

Fontos megjegyezni, hogy ez a módszer nem egyetlen megoldás minden helyzetre, és bizonyos esetekben más megközelítéseket kell alkalmazni. Azonban az alapelvei és gyakorlati alkalmazása hozzájárulhat a pozitív kapcsolatok kialakításához a gyermek és a nevelők között, valamint támogatja a gyermek egészséges fejlődését és viselkedését.

A pozitív fegyelmezés az iskolai környezetben különösen fontos, mivel segít kialakítani egy támogató, biztonságos és hatékony tanulási környezetet mind a diákok, mind a tanárok számára. Az iskolai mindennapokban a pozitív fegyelmezésnek számos formája és gyakorlata van, amelyek hozzájárulnak az osztálytermi dinamika javításához és a tanulás előmozdításához. Az egyik alapvető alkotóeleme a pozitív fegyelmezésnek az

elismerés. A diákok teljesítményének megdicsérese a pozitív önértékelést alakítja. Egy másik alkotóeleme az érzelmi támogatás. Nemcsak a diákok kell alkalmazkodjanak hozzánk, pedagógusokhoz, hanem mi is meg kell értsük az ő lelki világát, meg kell ismerjünk a személyiségüket, és minél közelebb kerülve lelkiileg a gyerekekhez, támogatjuk őket. Ez, valamint az együttműködés is nemcsak a mindennapokat könnyíti meg, hanem egy-egy probléma pozitív hangulatú megoldását is elősegíti. Problémák mindig voltak és lesznek, amikben a megoldás lehetőségeire kell összpontosítani. Minél kisebb korban ennek lépéseit elsajátítja a gyerek, megtanulja, hogy egyes problémák nem jelentik a világvégét, hanem minden ne-

Azonban fontos megérteni, hogy a pozitív fegyelmezés nem azt jelenti, hogy nem léteznek határok vagy szabályok. Ellenkezőleg, a határok meghatározása és a struktúra biztosítása elengedhetetlen a gyermek egészséges fejlődéséhez és a pozitív viselkedés kialakításához.

Nemcsak a diákoknak kell alkalmazkodniuk hozzánk, pedagógusokhoz, hanem nekünk is meg kell értenünk az ő lelki világukat

hangsúlyozza a konstruktív kommunikációt, az együttműködést és az empátiát a gyerekek vagy más csoporttagok felé, és arra törekszik, hogy segítse őket abban, hogy megértsék az elvárt viselkedést, és ösztönözze őket a pozitív változásra. Ez a módszer hosszú távú eredményeket és egészséges kapcsolatokat céloz meg a fegyelmező és a fegyelmeztett között.

A pozitív fegyelmezés nevelési elvei és gyakorlati alkalmazása rendkívül

hézségből van kiút. Nem szabad tévedésbe esni, a pozitív fegyelmezés nem engedékenységet jelent, ugyanis egyik fő alappillére a következetesség. Fontos, hogy a szabályokat és elvárásokat egyértelműen kommunikáljuk, és hogy minden diák számára ugyanazok a szabályok érvényesek legyenek. Emellett fontos, hogy a szabályokat következetesen alkalmazzuk, és hogy minden diák ugyanolyan mértékű támogatást és elismerést kapjon.

Előkészítő osztály elején, amikor még ismerkedtünk, próbálták a gyerekek megszokni az új környezetet, ismeretlen embereket, az osztálytermi szabályainkat közösen alkottuk meg, ezáltal érzékeltetve velük, hogy olyan biztonságos, elfogadó környezetben vannak, ahol ők a főszereplők, és a saját határait ők maguknak szabhatják meg. Azóta is bármilyen fontos kérdés, probléma adódik, mindig együtt, közösen keressük a megoldást. Így azt érzik a gyerekek, hogy ők is fontosak, felelősséggel tartoznak, és ha falba ütköznek, a probléma körülményei után a megoldáson kell gondolkodni. Legtöbbször pedig közös erővel nagyobb a siker.

Természetesen van, hogy a gyerekek megszegik a szabályokat, nehézségbe ütköznek, és helytelenül cselekednek. Sokszor pedig minket, pedagógusokat, szülőket ilyen esetekben egyből elkap a hév, és kivörösödve kezdünk ordítani, veszekedni a gyerekekkel. Ennek az útnak sértődés a vége, egymáshoz akaratlanul odadobált szavak és megjegyzések, mindezt lelkiismeret-furdalás követi. A gyerek később megtanulja, hogy hogyan titkolja el a szülő előtt, ha hibázott, megtanul negatívan viszonyulni a gondokhoz, és inkább kiborul, mintsem a megoldásra koncentráljon. A másik út, amit Jane Nelsen, a *Pozitív fegyelmezés* című könyv szerzője ajánl, az a pozitív viszonyulás útja. Bár kegyetlenül nehéz, de a kiborulás, veszekedés helyett sokszor előnyösebb kis időre külön-külön félrevonulni, amíg mindegyik fél megnyugszik, majd tiszta fejjel beszélni meg a nehézséget. A szerző szerint sokszor elegendő megnyugtatni a gyereket afelől, hogy mellette állunk, segítségére vagyunk, majd kérdésekkel vezetni a probléma megbeszélését, így a gyerek maga rájöhet a megoldásra, esetleg a további helyes döntésekre. Fontos, hogy érezze a gyerek, hogy miben döntött helytelenül, és tudja, hogy a következményekkel számolnia kell.

Természetesen nekünk, tanítóknak még nehezebb ez az út, mivel egy osztályban sokszor közel 30 diák is lehet. Mindegyikük külön egyéniség, más-más temperamentummal, akikkel sokszor teljesen különbözően kell egy-egy helyzetben viszonyulnunk annak érdekében, hogy pozitív, biztonságos, bizalomteljes kapcsolatot tudjunk

Problémák mindig voltak és lesznek, amikben a megoldás lehetőségeire kell összpontosítani

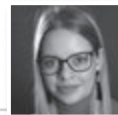
kialakítani. Sokszor nincs lehetőség pluszpercekre, amikor mindenki félrevonul megnyugodni, valamint nehéz olyankor a párbajt döntetlenné tenni, amikor csoportosan a gyerekek egyazon helyzethez teljesen másképp viszonyulnak. Sokszor kerültem és kerülök a mai napig olyan helyzetbe, amit nagyon fontos lenne egyből megoldani, viszont a 23 gyerek 23 féleképpen meséli el az esetet, és természetesen soha senki sem hibás. A vádaskodás, a felelősségelhárítás helyett nagy beszélgetésekbe szoktunk kezdeni az ilyen esetekben, amik alatt figyelek arra, hogy nyugodt maradjak és partnerként legyek jelen, nem pedig bírónak, aki eldönti, hogy ki nyert a meccsen. A nyomozó szerepét sem szeretem átvenni, sokszor lehetetlen kideríteni a valóságot. Az egyik legfontosabb lépésnek tartom, hogy szóhoz jusson mindenki, így érzékeltetjük azt, hogy fontos a tanulók véleménye. Körbejárva és nagyjából meghatározva a problémát, kérdéseket szoktam feltenni: „Hogyan lehetett volna másképp eljárni?”, „Mi lett volna a helyes döntés?”, „Mit tehetnél volna te az ügy érdekében, hogy ne fájjon időig?”, „Most mi lesz ennek a következménye?”, „Mit kell tennünk, ha megbántottunk valakit?” Stb. Közös beszélgetés után mindig eljutunk oda, hogy a gyerekek maguk fogalmazzák

meg, hogy hogyan lehetett volna másképp eljárni, valamint, ha mit kell tennünk, ha valakit megbántottunk, mi lesz a dolgok következménye, valamint a következő hasonló helyzetben mit tehetünk. A beszélgetés végére a gyerekek megnyugszanak, a helyzetet átgondolják, és tanulnak belőle, sokszor pedig kérdés nélkül kérnek egymástól bocsánatot.

Természetesen a pozitív fegyelmezés rendkívül fontos az iskolai mindennapokban, mivel segít megteremteni egy támogató, biztonságos és hatékony tanulási környezetet mind a diákok, mind a tanárok számára. Ennek a módszernek több útja van, viszont szükséges, hogy minden szülő, pedagógus megtalálja a számára hatékony utat annak érdekében, hogy békében, nyugalomban, harmóniában élhessen a gyerekekkel, gyerekekkel együtt, valamint tisztességes, pozitív, jó problémamegoldó, őszinte, felelősségteljes gyerekeket neveljen.

A szerző a székelyudvarhelyi Orbán Balázs Általános iskola tanítónője.

**MIHÁLY GYOPÁR-
HENRIETTA**
gyopar186@gmail.com

Beszélgetés Kintzel Krisztina kolozsvári magyar nyelv és irodalom tanárnővel

Az öt érzékkel felfogható széphez kell eljuttatni a diákokat

„Talán az öt érzékkel felfogható széphez kell eljuttatni a diákokat. Nagyon fontosnak találom, hogy több érzékterületük meg legyen szólítva magyarórán. Ezért gyakran szoktunk dramatizálni szövegeket, zenére szöveget írni, színeket, ízeket, ételeket, italokat, tapintást, érzéseket, zenét, filmet társítani egy-egy irodalmi szöveghez” – fejtette ki az irodalomoktatás kapcsán Kintzel

Krisztina kolozsvári magyar nyelv és irodalom tanárnő.

– *Ha visszaemlékszel a pályaválasztásra, mindig is magyar nyelv és irodalom tanár szerettél volna lenni?*

– Nyolcadik osztály végén csak annyit tudtam, hogy kilencedik osztálytól Székelyudvarhelyen, a Tamási Áron Gimnáziumban szeretnék továbbtanulni filológia szakon. A szüleim azt mondták, csak akkor engednek Székelyudvarhelyre, hogyha tanítóképzőbe megyek, hogy majd legyen egy szakma a kezemben. Bár gyerekkoromban mindig tanítósdit játszottam, mégsem akartam tanítóképzőbe menni, nem akartam tanító néni lenni. Így maradtam Szentegyházán, a Gábor Áron Líceumban könyvelőségi szakon. Otthon érettségiztem, de soha nem szerettem meg a könyvelést. A líceumi magyartanárom, Bogdán Ida szeretette meg velem a magyar irodalmat, s végül ebből a „szerelemből” kifolyólag felvételiztem néprajz–magyar szakra, Kolozsvárra, s kötöttem ki a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Bölcsész tudományi Karán. Egy jó nagy kerülővel, de mégis filológiát végeztem, ami már nyolcadik osztály végén tudattalanul is ott motoszkált bennem.

– *Az irodalom oktatása a mi kultúránkban többnyire kanonizálódott, fontos alaptantárgyként tartjuk számon, hiszen kapcsolódik az anyanyelv oktatásához. Az olvasás és az irodalom kedvelése viszont egyre inkább megy ki a divatból. Mi a véleményed erről? Ha nem olvasnak a gyerekek és az emberek sem általában, milyen szerepe lesz az iskolai oktatásnak az irodalomnak?*

– Biztosan elfogult vagyok, de az irodalommal való foglalkozkodás az egyik legszebb dolog a világon. Az, hogy az alaptantárgyak közé tartozik, nem véletlen. Valóban egyre kevesebben s egyre kevesebbet olvasnak, de ennek áthidalását abban látom, hogy

mindenképpen kortárs szövegek felől közelítsük meg az irodalomtanítást, s a klasszikus szövegekre is hasonló témájú kortárs szöveggel hangoljuk rá a diákokat. A kolozsvári Sigismund Toduță Zenei Főgimnáziumban szoktak lenni rendhagyó irodalomórák, amikor egy-egy téma kapcsán meghívjuk a Heli-kon kortárs íróit, költőit (pl. Mikes kapcsán Vida Gábor hozott el egy nagyon jó Mikes-átíratot), s miután felolvassuk a szövegeikből, a diákok kérdezhetnek, amolyan író-olvasó találkozóra kerül

Móricz írja: „mert én nem fantáziából írok, hanem az élet valóságából. Számomra az igazság, a valóság, az öt érzékkel felfogható szép.” Talán az öt érzékkel felfogható széphez kell eljuttatni a diákokat.

sor. A tanár leleményességén, ügyességén is múlik, hogy releváns, érdekes szövegrészekkel dolgozzon, annak tudatában, hogy egy osztályból csak ketten-hárman fogják elolvasni a teljes művet. Az irodalomtanításról semmiképpen nem mondhatunk le, csak egy kicsit újra kell gondolnunk, hogyan vihetjük közel a diákokhoz a teljesség igénye nélkül, melyek azok a témák, jó szövegek, amelyek foglalkoztathatják őket, megérintődhetnek általuk, azt érezhetik, hogy róluk és hozzájuk is szólnak a szövegek. Móricz írja: „mert én nem fantáziából írok, hanem az élet valóságából. Számomra az igazság, a valóság, az öt érzékkel felfogható szép.” Talán az öt érzékkel felfogható széphez kell eljuttatni a diákokat. Nagyon fontosnak találom, hogy több érzékterületük

Kintzel Krisztina 1981-ben született Szentegyházán, 2000-ben érettségizett szülővárosában, a Gábor Áron Líceumban. Egyetemi tanulmányait a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetemen végezte néprajz–magyar szakon, majd a mesteri képzést antropológiai nyelvészet szakon folytatta. 2005-ben diplomázott, s már a mesteri tanulmányai alatt elkezdett dolgozni magyartanárként. Pályafutása alatt lehetősége nyílt tanítani szakiskolákban, külvárosi iskolákban, elméleti líceumokban, vegyes tannyelvű iskolákban, szórványvidéken, tömbmagyar területeken. A változás mindig új szakmai kihívás elé állította, és folyamatos fejlődésre sarkallta. 2014 óta a Sigismund Toduță Zenei Főgimnázium és a János Zsigmond Unitárius Kollégium címzetes tanára. Szívégye a mai magyartanítás lehetőségeiről való közös gondolkodás, idéntől mentori munkát is vállal.

meg legyen szólítva magyarórán. Ezért gyakran szoktunk dramatizálni szövegeket, zenére szöveget írni, OH-kártyák alapján történetet alkotni, színeket, íze-
ket, ételeket, italokat, tapintást, érzéseket, zenét, filmet társítani egy-egy irodalmi szöveghez (ezt Balázs Imre József irodalomtörténészől, egyetemi tanártól tanultam). Egy kedves emlékem, amikor a kolozsvári zeneiskola egyik nagyobb diákját, Hermán Dánielt – akinek írásai a Helikon hasábjain megjelennek – meghívtuk 7. osztályba, hogy olvassa fel egyik novelláját, s ezt követően kérdezhetek is tőle a diákok. Mái megmaradt bennem, hogy egyik diákom szerint Dani *Örökség* című novellája tejeskávéízű. Mivel ismerték az iskolából, nagyon felnéztek rá, ugyanakkor közel került hozzájuk az irodalom egy másfajta módon. Dani egy volt közülük, s ez akár erősítette is bennük a vágyat, hogy ők is próbálkozhatnak írással, nincs is olyan messze tőlük az irodalom. Szoktunk osztályújságot szerkeszteni, vannak könyvajánlóink s ún. Könyv a könyvről projektünk is. Ezeket mindig egy általuk választott könyvről készíthetik el, amit be is mutatnak egymásnak. Nagyon érdekes könyvekkel ismerkedhetünk így meg. Ezenfelül a diákok bármikor készülhetnek Versajándékkal – ez még a líceumos éveimből, Nagy Eszter tanárnőtől indult: kiválasztva öt verset, leírva vagy kinyomtatva, amiből egyet elmondanak, aztán megindokolják, miért éppen az az öt vers tetszik, s miért éppen az illető verset választották elmondásra. Sok szöveget csoportban, különböző szempontok mentén dolgozunk fel, amelynek megoldásait a diákok filcekkel felviszik egy poszterre (csomagolópapírra) saját elképzeléseik szerint dizájnolva, aztán bemutatják, s végül a posztereket kiragasztjuk a falra egy hétig, hogy rögzüljenek az információk.

Összegezve, abban látom az irodalom szerepét az oktatásban, hogy a diákok minél több szöveggel találkozzanak és foglalkozzanak tanórán, szánjanak időt a kreatív írásra is, legyen alkalmuk csoportban megosztani egymással a meglátásaikat. Ehhez nagyon fontos a jó ráhangolás, s a szövegek feldolgozása után a reflektálás, amikor beépíthetik saját életükbe a szöveget, azaz megértetik, hogy egy történet vagy egy vers

A nyelvi jelenségeket nem elszigetelten kell felfedeztetni, hanem funkcionális megközelítésben kell vizsgálni, azaz összességükben és kölcsönhatásukban

kínálta érzelem, hangulat, gondolat ró-
luk is szól.

– *Milyen újítások történtek az utóbbi időben a magyar nyelv és irodalom tantárgy oktatása terén? Változtak a nyelvtan oktatásával kapcsolatos elvárások és módszerek?*

– 2017-ben megváltozott a tantárgyi program a magyar nyelv és irodalom oktatása terén az 5–8. osztály számára, amely figyelembe veszi a 2006-os Európai Parlament és az Európai Tanács ajánlását az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákra vonatkozólag, azaz nemcsak az anyanyelvi kommunikáció, hanem több más kulcskompetencia fejlesztését is fontosnak tartja. A tantervben hangsúlyosan jelenik meg a szövegértési és -alkotási képesség fejlesztése szóban és írásban. A nyelvi jelenségeket nem elszigetelten kell felfedeztetni, hanem funkcionális megközelítésben kell vizsgálni, azaz összességükben és kölcsönhatásukban. Az anyanyelvi fejlesztés feladata a beszédfejlesztés, az anyanyelvről való tapasztalatszerzés, amelyek a szövegértés és az íráshasználat szolgálatában állnak. Nem nyelvi rendszert tanítunk, hanem közlési szituációk

típusait és követelményeit. A nyelvet a maga sokszínűségében mutatjuk be és vizsgáljuk a tanulók nyelvi tapasztalataira alapozva. Az anyanyelv tanítása is kompetenciafejlesztő módszerekkel történik differenciált tanulásszervezési eljárásokkal, ezáltal elősegítve az anyanyelvi képességrendszerek bővülését és működését. Tehát az anyanyelv szerepe a mai tanításban: a tudás megszerzésének eszköze, eszköz az irodalmi szövegek megértéséhez, az érzelmek, gondolatok minél pontosabb kifejezésére, a saját kultúránk megismerésének a nyelvre, a saját nyelvváltozat értékességének tudatosítása és a helyesírás. Nekem nagyon tetszik ez az újfajta nyelvtanítás, amely nem is nyelvtanítás, hanem anyanyelvi nevelés, kontextusba ágyazott, kontrasztív (összevethetjük más nyelvekkel, ott hogyan működik egy-egy nyelvi jelenség) és élő. Nem struktúrákat, hanem nyelvhasználatot tanítunk.

Interjúnk második, befejező részét következő lapszámunkban közöljük.

BIRTA-SZÉKELY NOÉMI

bszekelynoemi@yahoo.co.uk

Áhított magyar szó

Hogy én mennyire lokálpatrióta vagyok, az fogalom. De ezt csak azok tudják, akik hosszabb időre elhívnek innen, szürkeszép városomból meszszebb tájakra, ahol minden más, s ahol az ilyenfajta – aki szürke változatban szokta meg a maga komfortzónáját, úgy tátoztat minden újdonságra, mint borjú az új kapura.

Sokszor megtapasztalja az ember, mit jelent, ha nem ismeri a nyelvért az országnak, ahová utazik. Mi az, hogy nem ismeri, nem tud egy mukkot se. Egy darabig napolja az utazást, udvariasan visszautasítja a meghívást ilyen-olyan indokkal, aztán csak kötélnek áll, mert nagyon hívják, várják.

Majd csak lesz valahogy Winterbergben – latolgattam magamban. Az angolnal ott is érvényesülhetnek, de mit is izgulok, gyerekkori barátnőimhez megyek, ők már perfekt németek, elkalauzolnak mindenfelé. Így is volt. Sokfelé vittek-hoztak, tolmácsolták nagy szeretettel, amit láttam, mert mindenütt minden csak németül volt kiírva, angol felirat sehol. Otthon magyarul, üzletekben, utcán, múzeumokban németül szólt a beszéd, s ilyenkor úgy éreztem magam, mint ami-

Szünet nélkül, egyvégben mond, mond, rendezkedik ez a fehérszék, szinte kiabál a hátam mögött. Ha elhallgat, az anyja folytatja. Még mindig nem szólok, pedig már nagyon zavar a hangzavar.

kor Szeredába jön egy moldovai, s szegény ő se tud egy mukkot se magyarul. Hát eltelt a szép vakációm 10 napja, tele felejthetetlen élményekkel, de mint érzékeny székelény léleknek, aki ritkán dugja ki az orrát szűkebb pátriájából, hiányzott a magyar szó erősen. A visszaúton ezzel az érzéssel szálltam fel a gépre,

FOTÓ: FREEPIK

„– Sanyii, mikor induluunk? – Mindjárt, Attika. – Sanyii, mégsem induluunk, elromlott a gép?”

ahol a leghátulsó előtti sorban középre szólt a jegyem, mellettem az ablaknál üres hely.

Már éppen oda akartam ülni, mikor nagy lelkes-hangosan bevonult a család a hátam mögé. Először azt hittem, valamilyen csapat érkezik, de csak egy család volt. Sanyika, kedves kövér fitalembere (mellém szólt a jegye), testvére, Kingaanyuka, hátam mögött az anyjával (melletük is üres a hely az ablaknál), sógora, Apa, a túlsó szakaszban Klárikával és Attikával. A kövér fiú kedvesen bemutatkozik. G. falviak, és hazafelé tartanak. Vége az építkezési munkáknak ebben a szezonban – mondja. A sógorral ketten tavasztól kint vannak. Kijött a család is pár napra, de most már kezdődik az iskola, indulnak a gyerekek. Attika harmadikba, Klárika elsőbe. Attika alig várja, hogy mehessen. Megtelik ízes beszéddel a háttér. Végre székelvények, drága véreim! Erre vártam, már nem is vagyok idegen országban – lelkesültem.

Ezek itt olyan közvetlenek, mintha én is a rokonságba tartoznék. Lelkesen és egyvégbe mondanak, s mondjuk elég hangosan is beszélnek, de nem baj, nem tehet róla Anya, hogy erős a hangja, ő így született. Ilyen helyen alkalmaz-

A sógorral ketten tavasztól kint vannak. Kijött a család is pár napra, de most már kezdődik az iskola, indulnak a gyerekek. Attika harmadikba, Klárika elsőbe. Attika alig várja, hogy mehessen.

kodni kell (nevelem magam), de azért teljesen „övékittatér”. Kövér Sanyika kedvesen:

– Ha megkérjük szépen, nem engedné oda Attikát az ablak melletti ülésre? Úgyis üres.

– Dehogynem, tessék, tessék. – Az apja átemeli maga mellől a túlsó oszlopból, így mellette is megürül egy hely, s Klárrika is nézhet ki az ablakon. Attika olyan másodikosforma, átmászik kövér Sanyikán, átmászik rajtam, rálép a lábamra, s ahogy beül mellém az ablakhoz, pörögni kezd a horrorkabaré hazáig, azaz Marosvásárhelyig.

– Sanyii, mikor indulunk?

– Mindjárt, Attika.

– Sanyii, mégsem indulunk, elromlott a gép?

– Nem Attika, csak ellenőrzik a helyeket.

– Sanyii, nee, indulunk felfelé!

– Igen, látod, emelkedünk.

Anyuka harsogja hátulról: –Attika, jól ülsz-e?

– Igen, jóól, ne, ne, látom a felhőket.

– Na, nézzed szépen.

Nagymama hátulról mintha egy hete nem evett volna: mit pakoltatok? Már lehet enni, ha fenn vagyunk! Anyuka mellette: – mindjárt jönnek a „stuárdézek”, s rendelünk valamit.

– Apa, te mit kérsz, békönös pizza-szeletet vagy szendvicset és sört is? Nagymama mellőle: – én kérek 2 bagettet s egy dobozos üdítőt.

– Klárrika, te mit kérsz, kicsike? Csokis kiflit „kollával”? Na, jó. Attika, te mit kérsz, drága? Jó lesz neked is a bagett? Na jó, s még nápolyi szeletet is „kollával”? Igeeen. Na jó! Nee, jönnek a „stuárdézek”, s hozzák a finomságokat.

A kerek büfékocsi beparkol mellénk. A lányok osztogatják a „finomságokat”, s a családtagok kézzől kézre adják, hogy eljusson mindenkire. Attika mellettem az utolsó, az anyja hátulról adja elő neki, persze szerre mindent, és rajtam keresztül. Megtelik a lenyitható kis asztal előtt. Közben Attika feltérdel a székre, s hátrafordul az anyjához.

– Nem szeretem a bagettet, csak a csokis nápolyit.

– Nem baj, add vissza, odaküldöm Apának. Apaa, megeszed-e az Attika bagettjét is a sörrrel? Na jó, akkor nesze – ismét előrehajol. Attika meg hátra, a bagettet az ölembe ejti, odaadom neki, nem mond semmit. A bagett átvándorol kézből kézbe, Apához a túlsó oszlop hátsó ülésébe, Attika pedig nekiesik a

csokis nápolyinak. Felét megeszi, a keze maszatos lesz, (a szalvéta leesik), a lenyitható kis asztalhoz ken. Húzódok a kövér fiú felé. Beleiszik a kólába.

– Anyaaa, nem kell a „kolla”, nem tudom meginni.

– Nem baj, lellem, Apa megissza a sör után, add csak hátra. (ezt is fölöttem).

– Neee, már a felhők felett vagyuuunk! Te látod-e Sanyiii?

– Látom, Attika.

Akkor már felfogtam, hogy Attika enyhén problémás, (azért passzolták ide mellém, mikor az anyja mellett is volt üres hely). Domnul Goét nagy udvariasan idedelegálták mellém. „S jutott eszembe számtalan szebbnél szebb gondolat”, de újra visszafogtam magam, mert Anya újabb rohammal állt elő.

Megtelik ízes beszéddel a háttér. Végre székelyek, drága véreim! Erre vártam, már nem is vagyok idegen országban – lelkesültem.

– Ha ettetek, rendelünk parfümöket is, valamit ajándékba is kell vinni a rokonoknak! Mindjárt hozzák azokat is. Klárrika, te jól ülsz-e, drága, apával?

– Igeeen.

– Attika, te?

– Igeeen.

Szünet nélkül, egyvégben mond, mond, rendezkedik ez a fehérszínű, szinte kiabál a hátam mögött. Ha elhallgat, az anyja folytatja. Még mindig nem szólok, pedig már nagyon zavar a hangzavar. Hozzák a parfümöket a lányok. Híres parfümnevek hangzanak el a hátam mögött – hüledezek a középső ülésen –, és persze az árak is borsosak, húsz és száz euró között, de Anya rendel hármat, négyet is. Pár percig elhalkul a család. Apa is beszél a túlsó oldalról.

– Az egészet megvegyük?

– Meg, meg, az egészet.

Itt aztán a pénz is keményen beszél, gondoltam, de azt mondják, az építkezésben jól fizetnek a németek. Ha mondhatnék egy csúfot, hogy a mód... mit csinál... lehet, enyhülnék is egy kicsit. De akkor az is bevillan hirtelen,

hogy itt nemcsak Attika problémás, itt anya sem százás.

– Anyaaa! Mikor érünk hazaaa? – kiabál hátra fél méter távolságból ismét.

– Mindjárt otthon vagyunk, ne félj, nézzél szépen ki az ablakon!

– De anyaaa, most meginnám a „kollát”, olyan szomjas lettem!

– Most már nem lehet, drága, mert Apa megitta a sörré, hogy ne menjen kárba.

– De anyaaa, szomjas vagyook! – térdelt fel újra. Hátrafordultában kaptam még egyet a cipőjéből, maszatos kezével is belém támaszkodott, s a blúzomnak annyit.

Na, ez volt az a pillanat, mikor nálam, az utolsó sor előtti középső ülésén elszakadt a cérna. Kedves mosolyt erőltetve, odahajoltam Attikához, és finoman a fülébe súgtam: – kicsi barátom, ha még egyet szólsz, úgy váglak apádhoz, a túlsó oszlopba, hogy megkeserülöd. Ezt a család nem hallotta persze, de Attika elhallgatott, a szeme kikerekedett, s úgy nézett reám, mint egy boszorkányra, ám csend lett, s nem vaszkalódott többet. Pár perc múlva, anya hátulról:

– Attika, jól vagy drága, mért nem szólsz? Mért hallgattál el lellem? Még egy kicsi van, s szállunk le minnyá!

Hátranéztem jó szúrósan, hogy már vegye észre magát, ám ő nem vette a lapot, fel se nézett. A parfümöket böngészte. De akkor már szólt a pilóta, hogy ereszkedésben vagyunk, pár perc múlva landolunk, köszöni az utazóknak a kellemes társaságot, máskor is utazunk cégükkel. Felszusszantam: végre. Anya megfújta a kürtöt, a család szedelőzködött, a távozás ugyanolyan hangnemben zajlott, mint ahogy jöttek. Megvártam türelmesen, amíg kievickéltek. Elegendem lett a kellemes társaságból, az áhított magyar beszédből, amely annyira hiányzott, s alig vártam, hogy magam mögé tudjam a repülés élményeit. De Attikától nem tudtam szabadulni, eszembe jutott, amit Sanyika nagybácsi mondott róla a felszállásnál, hogy kezdődik az iskola, s ő alig várja. Attika harmadikba, Klárrika elsőbe. Szegény tanító nénik, csak részvétellel tudok gondolni rájuk, ha még vagy két ilyen Attika-forma „domnul Goe” bekerül az osztályukba.

BOGDÁN EMESE

bogdanemese@yahoo.com

Örömmel is lehet tanulni és tanítani

Már szinte klasszikusnak számít az a Vekerdy Tamás pszichológus szájából elhangzott mondat, miszerint „nem az teljesít igazán jól a felnőtt életben, akit már gyermekkorában is kemény, versengő, taposó körülmények között neveltek, hanem az, aki gyermekkorában jól érezte magát a bőrében, érzelmi biztonságban nevelkedett, önbizalmát megerősítették, nem hagyva, hogy a külvilág tévesen értelmezett, fölösleges követelményekkel túl korán megtörje.”

Tanítóként azt tapasztalom, hogy a gyerek csillogó szemmel, kíváncsian, érdeklődve ül be az iskolapadba, aztán egy idő után ez a csillogás halványul, felváltja a közöny, érdektelenség. Egyre többször lehet hallani, hogy a „mai gyereket” semmi nem érdekli, egész nap a számítógép, telefon, táblagép előtt „kockulna”, ha hagynák, és hogy mek-

Meghallgattuk az osztályban Nick Vujicicot is az interneten. (Nicholas James Vujicic ausztráliai születésű, nemzetközi híró prédikátor, szónok, motivációs tréner, aki a karok és lábak nélkül született emberként vált híressé).

kora erőfeszítést igényel a szülő részéről, hogy rábírja: végezze el a házi feladatait, tanulja meg a feladott leckét. Ez az érem egyik oldala. Ezen az oldalon áll a szülő, a tanító – akik ideális esetben szövetséget kötnek a gyerek érdekében, hiszen egy a cél: a gyerek fejlesztése, oktatása, nevelése.

A másik oldalon áll a gyerek, akiért és akiről mindez szól vagy kellene hogy szóljon. És akkor álljon itt egy gimnazista véleménye az iskoláról: „Az iskola az a hely, ahol meghalnak az álmok!” Szomorú...

A második félév első hete úgy alakult, hogy egy örömteli családi esemény – megszületett az unoka! – miatt helyettesítettem a kolléganőmet. Örömmel vállaltam: egyetlen feltétel volt, hogy az ő két osztálya délután jön majd, az én délelőtti három osztályom után. Gyakorlatilag tehát egy hét dupla műszak várt rám reggel 8-tól délután 4-ig. Ezt megelőző hétvégén „megvilágosodtam”, pontosan tudtam, hogy ha a következő hétvégére nem szeretnék olyan állapotba kerülni, hogy ott is gyereket lássak majd, ahol nincs, akkor sürgősen ki kell találnom valamit. Mély levegő és eldöntöttem, hogy márpedig nem fogunk tanulni, tankönyvet ki sem nyitunk majd. Persze ez részemről azt jelentette, hogy naponta mindenféle kellékkel felszerelve jelentem meg: volt kupakos célba dobás ly és j betűs szavakkal, szorzótábla gyakorlása szintén kupakosan, dobókocka, pihenőkártya és Just dance, román szavak ismétlése versenyszerűen, három csapatban – és minden csapatnak volt asszisztense, írnoke... Rengeteg előre tervezett és menet közben improvizált feladat, játék, sok gyakorlás: szigorúan játéknak álcázva, közmondás összerakása, keresztretjvény fejtése. Egy egész napot szenteltünk a környezetvédelemnek. Amikor az egyik negyedik kis srác mosolyogva próbálta elrejtteni a könnyeit a bemutatott videó láttán, akkor tudtam, hogy jó úton haladunk.

Véleményem szerint az élet napos oldalán vagyunk – mondtam nekik egyik délután. Amikor láttam a csodálkozást a szemükben, megnéztük Sia Never Give Up című számának klipjét, majd meghallgattuk Lorelai Mosneguțut (a román énekes és zongoraművész születési rendellenesség miatt kezek nélkül ül, a lábával zongorázik) és Nick Vujicicot (Nicholas James Vujicic ausztráliai születésű, nemzetközi híró prédikátor, szónok, motivációs tréner, aki a karok és lábak nélkül született emberként vált híressé).

Megbeszéltük. A gyerekek nagyon mély gondolatokat fogalmaztak meg

és mondtak ki, könnyekig meghatódottan.

Jó volt látni, ahogy csillogó szemmel érkeztek, dacára a délutáni váltásnak, miután már az elején megnyugtattam, hogy könyvet nem fogunk kinyitni. Persze rájöttek a „turpisságra”, már második nap kijelentették, hogy mi most tulajdonképpen játszva tanulunk. Naponta szorgalmasan töltöttem fel a képeket a zárt szülői Facebook-csoportokba, hogy otthon a szülők nehegy túlságosan el-

Én most eljátszhattam a nagy szerepét egy hétig, de bizony-bizony ezt nem lehetne mindig, mert ott vannak ugye az értékelések, minősítések, az országos egységes tesztek és minden más, ami az iskola velejárója. Csak magamban tettem hozzá, hogy minden, ami tulajdonképpen megkeseríti a gyerek életét.

kezdjenek aggódni, hogy talán valami baj van a csemetével, mert lelkesen mesél az iskoláról, holott alig tartunk szünetet, és még a hőemelkedés sem akadály a másnapi iskolalátogatásnak. Szolidaritásból a délelőtti osztályokkal sem érdeklődtünk a tankönyveink állapota felől, hagytuk még egy hétig pihenni. A tábla képéből, meg a „nyomokból”, kellékekből mindkét váltás rájött, hogy ugyanaz van délelőtt is, mint délután, persze igazodva az osztályok életkorához.

Hét végén összegeztünk: elmondtam, hogy én most eljátszhattam a nagy szerepét egy hétig, de bizony-bizony ezt nem lehetne mindig, mert ott vannak ugye az értékelések, minősítések, az országos egységes tesztek és minden más, ami az iskola velejárója. Csak

magamban tettem hozzá, hogy minden, ami tulajdonképpen megkeseríti a gyerek életét, a tanítónak elmegy ideje, energiája ezekre, és legvégén kiderül, hogy mindezek tökéletesen fölöslegesek, értelmetlenek, időrablók. Amíg rengeteg papírt megírok, kitöltök, elküldök, elemzek, kimutatok, mert kéri

Amíg rengeteg papírt megírok, kitöltök, elküldök, elemzek, kimutatok, mert kéri (amiből a gyereknek az égvilágon semmi haszna nincs), addig sokkal többet teszek értük, ha elkészíték két zacskó kupakot a ly-j helyesírására, és aztán játszva tanulunk.

(amiből a gyereknek az égvilágon semmi haszna nincs), addig sokkal többet teszek értük, ha elkészíték két zacskó kupakot a ly-j helyesírására, és aztán játszva tanulunk.

Három tanulságos, amolyan modern „tanítómesét” is elmondtam ezen a héten, hozzátéve, hogy ha ezeket megjegyzik és magukkal viszik, akkor olyan lehet ez, mint annak a bizonyos mesehősnek a hamuba sült pogácsa.

Óriási dobókockákkal számolt az első osztály, az elsős kislány nagyon koncentráltan, nem zavartatva magát, hogy a negyedik sürgetné már. Kiszámolta és mondta a helyes eredményt... erre elmondtam a békák esetét az Eiffel-torronnyal. Vagyis: történt egyszer, hogy a békák elhatározták, hogy megmásszák a tornyot. El is indultak jó páran, a tornyot körbeállta a többi béka, és azt szajkózta, hogy úgysem fog sikerülni, nem tudják megcsinálni, hiába a nagy erőlködés, egyszóval igencsak „szurkoltak” a toronymászó békáknak. Hát a békák sorba potyogtak is le, egyetlenegynek sikerült feljutni a csúcsra. Vajon miért? Kiderült hogy ez a béka süket volt...

Keresztretjvényt fejtettünk közösen, és mikor a többség ugyanarra a beírandó szóra szavazott és nem az volt a nyerő, jött a következő mese. Vagyis: egy szobában van száz ember, ki kell jutniuk

Nem igaz, hogy „mai gyereket” semmi nem érdekl, ha játékosan, örömmel tanítunk, fel lehet lelkesíteni

a szobából. A szából kilencvenkilenc kímászik az ablakon, kezét, lábát tör, mert a szoba az ötödik emeleten van, a századik kinyitja az ajtót és kísétál. Ki az okos? Ki oldotta meg a feladatot? Hát nem a tömeg...

És még egy fantasztikus történet, annak kapcsán, hogy mindig próbáljuk kihozni magunkból a kicsivel többet, jobbat. Tehát: egy amerikai és egy ja-

Az amerikai megjegyzi: „fölsleges erőlködnie, úgysem tud gyorsabban futni, mint az oroszán!” Mire a japán: „én nem is az oroszánál szeretnék gyorsabban futni, hanem önnél!”

pán szafarin vannak, amikor észreveszik, hogy egy oroszán ordítva rohan feljük. A nagyon pragmatikus japán lehajol, és elkezd szorosabbra kötni a cipőfűzőjét. Az amerikai megjegyzi: „fölsleges erőlködnie, úgysem tud gyorsabban futni, mint az oroszán!” Mire a japán: „én nem is

az oroszánál szeretnék gyorsabban futni, hanem önnél!”

Hát ennyi...

Ezen a héten házi feladat sem volt, mert pontosan tudtam, hogy nem tudnám megnézni, ellenőrizni, akkor meg minek? De utolsó napra mindenkinek kellett valamit készíteni és elhozni, bemutatni. Hát azokat a kreatív kézimunkákat, rajzokat látni kellene. Volt, aki verset írt, de milyent! Volt, aki mesét talált ki, és hogy adta elő!

Hogy miért örömtanítás az írásom címe? Mert létezik örömenélés – amikor a zenészek csak úgy a maguk örömére, szórakoztatására zenélnek, improvizálnak. Én pedig megtapasztaltam, hogy létezik, létezhet örömtanítás, ha van hozzá elég bátorságunk, erőnk, kiállásunk, elhatározásunk. Hogy örömtanulás volt-e? Hát ebben biztos vagyok. És nemcsak a gyerekek számára, leg-többet én tanulhattam ebből a hétből.

A szerző Maros megyei Disznajó elemi iskolájának tanítónője.

VITA PIROSKA

pirivital970@gmail.com

Szépségek és nehézségek az elemisek nyelvoktatásában

Tizenhárom év telt el már az első olyan nyár óta, amelyet zömében a versenyvizsgára való felkészülésre fordítottam. Döcögösen indult, de ez így természetes, semmi sem könnyű az elején, szokták mondani. Romániában, és különösképpen Kolozs megyében, a katedrákért folytatott harc nehézségeit nem kell ecsetelnem. Éveken keresztül helyettesítő tanárként meghatározott időszakra, adott iskolában, esetenként iskolákban tanítottam, végig azzal a tudattal, hogy a rákövetkező évben az egészet majd kezdek elölről. Szerencsére fiatal fejjel abban az

Egyre nehezebb lekötni a gyerekek figyelmét, főleg azokét, akik az iskola kapuin kilépve a nap hátralevő részét valamilyen képernyő bűvöletében töltik.

időben nem traumaként éltem meg, hanem inkább kihívásként. De nézzük ennek is a jó oldalát: minden évben más közösség, gyerekek, kollégák és vezetőségi stílus – ennek köszönhetően én személyiségként és oktatóként is gazdagodtam évről évre. Ötödik tanévet kezdtem meg tavaly szeptemberben mint címzetes tanár az Onisifor Ghibu-líceum magyar tagozatán. Különleges élmény volt, hogy attól kezdve évről évre figyelemmel kísérhettem a diákok fejlődését, előkészítő osztálytól érettségiig. A nyelvtanításra nincs jól bevált recept, amely minden egyes diákot illetően hatékonyan bizonyul. Fontos a rugalmasság a tanár részéről, valamint lehetőség szerint a differenciált oktatás. Persze, hogy adottak az irányelvek, módszertan, kapaszkodók, viszont a valóságban mindez jóval körülményesebbnek bizonyul.

Észszerű és hasznos elgondolásnak tartom, hogy a kisdíákok már az iskolai évek kezdetén „hivatalosan” is kapcsolatba kerülnek az angol nyelvvel. Az elemisták már csillogó szemmel, mosolyogva várják az órákat, mivel mindig történik valami érdekes. A világháló napjainkra szinte feneketlen mély gödörre nőtte ki magát, amelyben lelkesen kotorászva igazi kincsekre bukkanhatunk. Ennek nem kevés rákészülés áll a háttérben, de határozottan állítom, hogy megéri. Iskolánk nagyszerűen felszerelt, technikai szempontból minden adott: számítógép, videóprojektor, nyomtató, okostábla és villámgyors internetkapcsolat. A tevékenységeknek és a lehetőségeknek csak a képzelet szabhat határt.

Tankönyv nincs biztosítva előkészítő osztályban, viszont meglátásaim szerint igen fontos kapaszkodó lehet. Az előkészítő gyermek az óvodát maga mögött hagyva még az első évben barátkozik az iskolapaddal, szabályokkal, az új környezettel. A fénymásolt munkalapok megőrzése-rendszerezése külön kihívást szokott jelenteni még felsőbb tagozatos társaiknak is. Véleményem szerint a tananyag rendszerezése és a következetes gyakorlás az elemi osztályokban kulcsfontosságú. Negyedik osztályig olyan erős alapot tudunk ezáltal lerakni, amelyre a későbbiekben bátran építközhetünk.

A témakörnek megfelelő oktatóvideók gondos kiválasztása kiemelten fontos előkészítő osztályban. Rendszerint olyan videókra esik a választásom, amelyek adott témakörön belül mérsékelt mennyiségben tartalmaznak új szavakat, viccesek – a gyerekek számára fontos a humor –, és a végén összefoglalják az új szavakat, képekkel, arra kérve a kisdíákokat, hogy ismételjék ezeket. Így fejlesztjük az egyik produktív készségüket, a beszédet, a hangokkal való ismerkedést. Az ismétlőrészt kétszer-háromszor is le szoktam játszani annak

érdekében, hogy minél jobban rögzüljön. Rendszerint az adott témakörnek megfelelő dalokkal, dallamokkal fűszerezzük az órákat, táncolunk, eljátsszuk közösen, amiről énekelünk. Beváltak még a mondókák is, ami hasonlóképpen az előbb említettek mellett jócskán

A világháló napjainkra szinte feneketlen mély gödörre nőtte ki magát, amelyben lelkesen kotorászva igazi kincsekre bukkanhatunk.

ráségít a specifikus angol hangok elsajátítására.

Egy másik, a tanulásban, illetve rögzítésben igen hasznosnak bizonyult eszköz a szótanuló kártya. A világhálón elérhetőek olyan feladatlapok, amelyek szótanuló kártyákként is használhatóak. (British Council)

Pár éve beszereztem egy romániai kiadótól egy olyan sorozatot, amely minden fontos témakört felölel. Előnye a fent említettek mellett még az, hogy miután a gyerekek elsajátítják a szavakat, egy a bingo-hoz hasonló játékot játszunk kártonokkal. (Bingoletto)

Jól bevált, nagyon szeretik. A játék hevében újra és újra elhangzanak a szavak, versenyeznek, nyernek, veszítenek. Első osztálytól már biztosított a tankönyv. Az elmúlt pár évben eléggé nehézkesen megközelíthető tankönyvet kellett használnunk, sajnos elenyésző sikerrel. Szerencsére ezen a téren is sikerül szép lassan egyről a kettőre lépnünk.

Idéntől a gyerekek számára is érdekes tankönyvet vehettünk kézbe. Előnye a logikus felépítés, autentikus hallgatásos feladatok és egy történet, ami a témakörökre lebontva a tankönyv gerincét

képezi. Kevés nyelvtani rész szerepel, de azért szerepel, hogy a gyerekek játékosan barátkozhassanak ezekkel a szerkezetekkel.

Nagyszerű és ugyanakkor kulcsfontosságú is a kiadó részéről, hogy a tanulási folyamat hatékonyabbá tétele érdekében egy felmérésben való részvétellel kérték fel iskolánk tanárait az elmúlt időszakban. Ennek keretében kiértékeltek a tankönyvet, rámutatva előnyeire, hátrányaira, illetve megoszthattuk javaslatainkat a tankönyv tartalmát és terjedelmét illetően. Külön értékeltük a tankönyv digitális változatát, annak technikai nehézségeit, előnyeit, azt, hogy miként használható a tanítási-tanulási folyamatban, a mindennapokban. Egy jól megválasztott tankönyv, valamint annak digitális változata nagyon sokat könnyít az órákra való felkészülésben, ez tagadhatatlan. A gyerekek figyelmét lekötöni sok esetben nem bizonyul egyszerű feladatnak – a gondos felkészülésre fordított idő ellenére. Fontos a terv, viszont egyaránt életmentő és helyzetmentő a rugalmasság a tanár részéről, melyet már a sok év leforgása alatt profi szintre lehet emelni. Egyre nehezebb lekötöni a gyerekek figyelmét, főleg azokat, akik az iskola kapuin kilépve a nap hátralevő részét valamilyen képernyő bűvöletében töltik.

„Unatkozom” – hangzott el pár éve egy elemi osztályos órán, annak ellenére, hogy minden gondosan elő volt készítve, és éppen csak fejre nem álltam. Első hallásra persze mélyen érintett és gondolkodóba ejtett a dolog. Aztán szép lassan ráébredtem arra, hogy a virtuális világgal, az akciódús játékokkal, a YouTube vinnyogós, az idegrendszert igencsak stimuláló, pörgős videóival sajnos én egyszerű halandóként nem tudom felvenni a versenyt mint porondmester.

Rengeteg olyan csatorna, videó van a YouTube-on, amelyek hasznosak és tanító jellegűek. Én is kihasználom az ezekben rejlő lehetőségeket. De csak gondoljunk bele, mi, felnőttek milyen könnyen kalandozunk el adott esetben annak ellenére, hogy konkrét céllal ültünk le a képernyő elé. Második és főleg harmadik osztályban – mivel a gyerekek íráskészsége szépen kialakul ekkorra – az előbbieken említett játékos tanulás mellett fokozatosan egyre

„A gyerekek egyre hamarabb kezdik használni az angol nyelvet kommunikáció céljából, ami nagyon jó dolog”

jobban támaszkodunk a tankönyvre és annak munkafüzetére. Különleges elemi osztályokhoz van szerencsém. A gyerekek nagy részét sikerül motiválnom pluszfeladatok végzésére, amit egy pluszponttal jutalmazok minden „szett” feladat elvégzése után. Öt pluszpontot egy „nagyon jó” minősítésre lehet beváltani.

Aztán szép lassan ráébredtem arra, hogy a virtuális világgal, az akciódús játékokkal, a YouTube vinnyogós, az idegrendszert igencsak stimuláló, pörgős videóival sajnos én egyszerű halandóként nem tudom felvenni a versenyt, mint porondmester.

Természetesen fontos az egészséges versenyszellem megléte, ezáltal egymást is ösztönzik a gyerekek. Igazi dominóeffektus volt. Vannak olyan harmadikosok, aki már a nyolcadik „nagyon

jó” minősítésnél tartanak február közepén.

Érdekes jelenségre figyeltem fel pár éve, amely az utóbbi időben fokozódni látszik: a gyerekek egyre hamarabb kezdik használni a nyelvet kommunikáció céljából, ami persze nagyon jó dolog, szívből örülök neki, és támogatom teljes gózzal. Egyik jól bevált módszer, ami idén nagy meglepetésemre már harmadikban is jól működött, az általuk gondosan kidolgozott projektek bemutatása. Előzőleg persze a gyerekek rákészülnek, de nem mint verset mondják fel, hanem szemmel láthatóan gondolkodnak beszéd közben, van mondanivalójuk, amit közölni szeretnének. Hát ez a nyelvtanulás lényege, a kommunikáció, az, hogy a mondanivalónkat közöljük. Az egyre inkább globalizálódó világban a nyelvtanárok is újabb és újabb kihívásokkal szembesülnek a katedra mögött. De ez így van rendjén.

Milyen unalmas is lenne a mi dolgunk, ha ez nem így történe.

A szerző a kolozsvári Onisifor Ghibu iskola agoltanára.

FARKAS BLANKA

farkasblanka16@gmail.com

Iskolai népszerűsítő karavánon a közigazgatási kisokos

Kisokossal tenné átláthatóbbá a közigazgatási rendszert az erdélyi magyar „elsőszavazó” fiatalok számára a Kolozs Megyei Ifjúsági Fórum (Kifor), amely március elején sajtótájékoztató keretében számolt be a frissen megjelent, Intézmények a zsebünkben! című kiadványról. Szabó Csorba Zsuzsanna

Az ifjúsági fórum elnöke rámutatott, mivel idén négy alkalommal lehet voksolni, hangsúlyosan szeretnék megszólítani az első ízben szavazókat. „Romániában általában elég alacsony a fiatalok részvétele a választásokon, így a találkozók során szeretnénk rávilágítani, hogy mennyire fontos az ő részvételük is” – hangsúlyozta Szabó Csorba Zsuzsanna Emese. A kezdeményezésben és a kiadvány iskolákban való népszerűsítésében a Kifor partnere volt Kerekes Adelhaida Kolozs megyei főtanfelügyelő-helyettes, aki szerint a közigazgatási kisokos hiánypótló. „Az iskolákban nagy vonalakban megtanítják az intézmények felépítését, a választási jogokat, viszont szerintünk ez nem elégséges. Figyelembe véve, hogy ez idei év különleges, a diákokban mindenképp tudatosodnia kell annak, hogy milyen intézmények léteznek az országban, milyen jogaik vannak, és hogyan élhetnek ezekkel” – fogalmazott a főtanfelügyelő-helyettes.

A kincses városi sajtótájékoztató elhangzott, Kolozs megyében közel 1000 magyar, 11. és 12. osztályos diák van, akihez eljut a kiadvány, és nagy részük idén már szavazhat. Kolozsváron február végén elkezdték a karavánt, a visszajelzések alapján a diákok érdeklődők, pozitívan vélekedtek a kisokosról, ugyanakkor úgy tűnt, a helyi intézményeken túlmenően már nagyon képlékeny számukra a közigazgatási rendszer. Szintén a visszajelzésekből és személyes beszélgetésekből kiindulva határozta meg hiánypótló eseményként a kiadvány széles körű népszerűsítését Szilágyi Dóra. A Magyar Ifjúsági Értekezlet (Miért) elnöke szerint az idén 18. életévükbe belépő fiatalok nem ismerik megfelelőképpen az intézményeket és képviselőiket, akiket megválasztunk. „Ezért gondoltunk egy merészre, és azt mondtuk, hogy Erdély minden magyar, 11. és 12. osztályát felkeressük, és a tervek szerint a következő egy hónapban eljutunk a bemutatóval. Ugyanakkor várjuk a visszajelzéseket, kérdéseket, felvetéseket, amelyeket majd a megfelelő döntéshozó fórum felé közvetíthetünk” – mondta az erdélyi magyar fiatalok EP képviselőjelöltje. A kiadvány ingyenes megkapható a kolozsvári Kifor-irodában, ugyanakkor online is elérhető lesz mindenki számára, így széles körben hozzáférhetnek a magyar fiatalok. A Kolozs Megyei Ifjúsági Fórum a Kolozs megyei magyar ifjúsági közösség szervezeteinek és helyi, társult ifjúsági szervezeteinek önálló és független érdekvédelmi, közképviselési és érdekegyeztető társulása. A nemzeti identitás védelme és megőrzése érdekében segíti a Kolozs megyei magyar ifjúsági közösség önszerveződését, amelyek mellett a fiatalság társadalmi jelentőségének megfelelően részt vehet magyar nemzeti közösségünk és az ország társadalmi, politikai, gazdasági és kulturális életében.

FOTÓ: SERAR SZABOLCS

A kiadványban a helyi, megyei intézményi struktúrákat ismertetik, az önkormányzat, megyei tanács hatáskörét is

Emese, a Kifor elnöke felidézte, 2022-es gyakornoki programjuk során fogalmazódott meg bennünk, hogy nagyon sok fiatal nem ismeri, nem látja át a közintézmények működését. Ezért gyakornokaik olyan feladatot kaptak, hogy egy közérthetően és világosan megfogalmazott, ábrákkal ellátott kiadványba foglalják össze a program során meglátogatott intézményeket és azok működését.

Az Erasmus+ projekt keretében, az Európai Unió finanszírozásával létrejött kiadványban a helyi, megyei intézményi struktúrákat ismertetik, az önkormányzat, megyei tanács hatáskörét, ugyanakkor a kisokost lapozó érdeklődő többet megtudhat a bukaresti törvényhozásról, választási rendszerről, állami költségvetésről, államelnökről, közkiadásokról is.

„A kiadványt szeretnénk minél több fiatalhoz eljuttatni, akik idén már élhetnek szavazati jogukkal. Ennek érdekében elkezdtünk egy karavánt, Kolozs megyében eljutnunk az összes 11. és 12. magyar osztályba, interaktív bemutató keretében ismertetjük a fontosabb intézményeket” – magyarázta Szabó Csorba Zsuzsanna Emese. Hozzátette, ezáltal továbbá tudatosítják a fiatalokban, hogy mindennapi problémáik a választott képviselők, tisztségviselők döntéseitől is függnek, így a szavazásokon való részvételükkel bele tudnak szólni, hogy milyen irányba haladjanak a dolgok körülöttük.

B. L. J.

Zenei feltöltődést biztosít az Instrumentor Egyesület

Sikerrel zárult a kolozsvári Instrumentor Egyesület napközis tábora, amelyet a sívakáció alkalmából február 19–23. között szervezett a kincses városban. Fodor Lilla Dorottya, a szervezet munkatársa a különböző játékos foglalkozásokról, hangszerstanulásról, idei programjairól számolt be.

Nagy népszerűségnek örvend a Biozene foglalkozás a gyerekek körében, a kolozsvári Instrumentor Egyesület által szervezett napközis táboroknak van olyan résztvevője is, aki 2020 óta minden al-

hangszer, könnyen sikerélményt hoz, így szívesen próbálkoznak vele a gyerekek. Az esemény keretében Visky Péterrel gitároztak, fülbemászó dalokat énekeltek, pengettek, és igyekeztek hozzá akkordkíséretet is játszani. „Természetesen 5 nap alatt senki sem tanult meg tökéletesen játszani ezeken a hangszereken, de ízeltít kaptak, és átérték, hogy milyen jó dolog együtt zenélni! Sokuknak a tábor után támad kedve folytatni, és komolyabban foglalkozni a zenetanulással” – mutatott rá a szervező. Hozzátette, a Biozene mindig a laza jókedvről, barátságos hangulatról szól, a vakációban aktív pihenést és zenei feltöltődést biztosít a kíváncsi gyerekeknek.

Fodor Lilla Dorottya arról is beszámolt, hogy a NECC (Nature Education and Community Center) foglalkozásai révén természetismereti érdekességekkel gazdagodhattak az elemisták. A madaraknál a baglyok kerültek előtérbe, és bagolyköpetben vizsgálták, hogy mivel táplálkoznak. A felmelegedésnek köszönhetően a gyerekek a tavaszi növényekkel is megismerkedhettek, amelyek felbukkantak az erdőkben (nemes májvirág, pirosló hunyor, martilapu, salátaboglárka).

A kolozsvári egyesület a nyári vakáció első heteiben is tervez biozenés foglalkozásokat tartani, pontos dátumot még nem tudnak, de hamarosan közzéteszik Facebook-oldalukon. Ugyanakkor 14. alkalommal szervezendő nyári zenetáboruk Torockón kap helyet július 22–27. között. „Hétfőtől szombatig, reggeltől estig zene, jókedv és zsvaj jellemzi a tábort. A főszerepet itt is a furulya és a gitár kapja, mivel ezek a hangszerek kis csoportban is taníthatóak, nem csak egyéniben. A hangszerstanuláson kívül csoportos éneklés, ritmusjátékok, zenei érdekességek, buli, kirándulás és a kihagyhatatlan Ki mit tud? szerepel táborunk kínálatában” – részletezte a szervező. Hozzátette, a telefon- és

számítógépmentes tábor végére barátságok, szövetségek, lélekmelengető előadások születnek. Mint kifejtette, a közös zenélés öröme és élménye minden évben visszahívja a régi táborozókat, híre pedig új résztvevőket vonz. „A szervezőknek és táborvezetőknek is lendületet ad látni, ahogy néhány nap alatt a 25-30 gyermek csapattá kovácsolódik, a táborzáró koncerteken felcsendülő őszinte és tiszta

„Ezáltal a gyerekek megtapasztalhatják, hogy milyen érzés közönség elé állni, koncentrálni, hibázni és túllépni a hibákon, megörvendeztetni a közönséget és örülni a tapsnak.”

gyermeki énekhangok pedig előcsalogatják a könnyeket a szülők és oktatók szeméből” – hangsúlyozta a hegedűoktató.

Fodor Lilla Dorottya arra is felhívta a figyelmet, hogy az Instrumentor Egyesület tanév elején várja a jelentkezőket, akik a következő hangszerek közül választhatnak: zongora, gitár, furulya, fuvola, hegedű. Rámutatott, amellet, hogy a gyerekek szellemi és lelki fejlődésére pozitív hatással van a hangszerstanulás, fegyelmet, mindennapi gyakorlásra tanítja őket. Ugyanakkor az egyesület lehetőséget nyújt a színpadi szereplésre, a tanultak bemutatására például karácsonykor, tanév végén. „Ezáltal a gyerekek megtapasztalhatják, hogy milyen érzés közönség elé állni, koncentrálni, hibázni és túllépni a hibákon, megörvendeztetni a közönséget és örülni a tapsnak” – magyarázta az Instrumentor munkatársa. Az egyesület táborai a Bethlen Gábor Alap támogatásával valósulnak meg.

B. L. J.

A felmelegedésnek köszönhetően a gyerekek a tavaszi növényekkel is megismerkedhettek, amelyek felbukkantak az erdőkben (nemes májvirág, pirosló hunyor, martilapu, salátaboglárka).

kalommal visszatér. Fodor Lilla Dorottya elmondta, a létszám általában 15-18 fő, ugyanis így 5 fős csoportokra tudják osztani a 0–4. osztályos gyerekeket, és sokkal hatékonyabban tudják elsajátítani a tanultakat, illetve a pedagógusoknak lehetőségük van egyenként figyelni mindenkire. Az egyesület munkatársa kifejtette, sok közös játékot szerveznek a Rhédey-házban, valamint a gyerekek a parkban szaladgálva is kikapcsolódhatnak. „Az énektanulás is fontos része foglalkozásainknak, a gyerekek hangja napról napra bátrabban cseng” – fogalmazott a hegedű- és brácsaművész.

A február 19–23. közötti napközis táborban furulyát Marosán Emőkével tanultak a gyerekek, a kisebbek az alapoktól kezdve egyszerű dalokat játszottak, a nagyobbak már akár kánonokat is. Mivel a furulya nagyon „elérhető” és élvezhető

Robotok

A mi iskolánk fiatalos iskola. Többek között azért, mert valóban fiatal, az épület majdnem velem egykorú. Egy csomó ilyen fiatalos iskolával szórták tele városunk lakótelepeit egy adott ponton, azóta sokan öt perc alatt beérnek iskolába.

Tehát egyedül megyünk suliba, tele a járda hátitáskás törpével, nyugisan baktatunk háromnegyed nyolckor az iskola fele. Sokat törtem a fejem azon, hogy miért pont nyolcra járunk mi iskolába. Ki döntötte ezt el? Mikor? És miért?

Egyesek szerint azért járunk nyolcra iskolába, mert a legtöbb szülő nyolcra jár dolgozni, és az nem lehet, hogy otthon egyedül lézengjen a sok gyerek.

Kicsik vagyunk és öregek, ők nagyok és fiatalosak, mégsem értjük sehogy sem egymást. Nem lehetne kilencre vagy tízre járni iskolába?

Még felgyújtják a házat, a tűz belekap a háztömbök közt ragyogó, fiatalos iskolaépületbe, és akkor lóttak az oktatásnak!

Akik így gondolják, azoknak fogalmuk sincs arról, hogy normális gyerek, ha nem ébresztik hétkor, akkor legalább kilencig alszik. De van, hogy tízig vagy tizenegyig. Olyan is ismerek, aki vasárnap déli kettőig alszik, ha békén hagyják.

Tehát hogyan is gyűjtaná fel a lakást a gyermek reggel nyolckor, ha egyszer tízig alszik? Nyugodtan járhatnánk iskolába tizenegy órára, és akkor nem kellene földrajzórán a padon aludni. Pedig szép tantárgy a földrajz, de tizenkettő után már elég álmos az ember az iskolában, ahová nyolcra ment, és akkor muszáj egy kicsit szunyókálni.

És persze, ha az ember földrajzórán az utolsó padban alszik, akkor nem írja be a földrajzfüzetbe, hogy Házi feladat: lerajzolni: Déli-Kárpátok. És ily

Egyesek szerint azért járunk nyolcra iskolába, mert a legtöbb szülő nyolcra jár dolgozni, és az nem lehet, hogy otthon egyedül lézengjen a sok gyerek

FOTO • FREEPIK.COM

módon le sem rajzolja otthon a Déli-Kárpátokat. És legközelebb, amikor földrajzórán nem alszik, mert a tanci a háfét ellenőrzi, akkor négyest kap. Mert nincs háféja.

Mire jó a fiatalos iskola meg a nyolcra járás? Arra, hogy földrajzból leromoljunk! És abban az évben csak második tanulók legyünk, nem pedig elsők, és otthon kiközösítsenek bennünket, mert nem lehet az, hogy a szüleink gyereke két évig első tanuló és a harmadik esztendőben mindössze második. Halatlan!

Nem szólva arról, hogy nemsokára tornából is majdnem megbukunk, mert szégyenszemre kiderül, hogy nem tudunk ugrókötelezni. Az rendszerint probléma, hogy tornából mire adjon jegyet a tanci. Sokszor csak úgy érzésből beír valamit. De aztán kínjában kitalálja, hogy ma ugrókötelezésből kapunk jegyet, és akkor jön a meglepetés.

Hogy nem tudsz te ugrókötelezni? Kérdi megrökönyödve a tanci. Hebegünk-habogunk, állunk egyik lábunkról a másikra, szégyelljük, hogy ilyen lábaink vannak, nem tudnak ugrókötelezni.

Szeretnénk mutatni a tancinak, hogy cigánykereket vetni tudunk, meg kézál-lásból fejen átfordulva hídba lemenni is tudunk, de ez őt most nem érdekli.

Még azt sem mondhatjuk, hogy azért nem megy, mert sosem próbáltuk, nem érdekelt. Helyette inkább vajas kenyeret majszolva a Csipikét olvastuk, egymás után sokszor, meg a Nagyapó meseféja sorozat öt darabját először növekvő, aztán csökkenő sorrendben. Doktorok vagyunk Csipikéből és mesefából is. De ez tornaórán nem segít.

A mi iskolánk fiatalos iskola. Kis koravén nyolcra járó robotok vagyunk benne, megmondják, mit kell csinálni, mit kell tudni, mit nem kell tudni. Amikor csendre vágyunk, nyaggatnak, amikor unjuk magunk, magunkra hagynak. Kicsik vagyunk és öregek, ők nagyok és fiatalosak, mégsem értjük sehogy sem egymást. Nem lehetne kilencre vagy tízre járni iskolába?

LÁSZLÓ NOÉMI
nocsek@gmail.com

Több mint 26 ezer magyar diák kap ingyen ebédet az iskolában

Országsszerte 1200 iskolával bővítette a kormány az egykori meleg ebéd programban részt vevő tanintézmények számát. Ezek között 137 olyan iskola van, ahol magyar nyelven is folyik oktatás. Összeségében 26 300, magyar tannyelvű osztályban tanuló gyermek fog az iskolában ingyen egészséges ebédet kapni – tájékoztatót február végén az RMDSZ közleménye. A kormányhatározatot elfogadták, a következő lépés pedig, hogy a helyi önkormányzatok megszervezzék a gyermekek étkeztetését. Romániában több mint 450 000 gyermek kap minden nap ingyen meleg ételt vagy élelmiszercsomagot az iskolában a Meleg ebéd kísérleti program keretében, melynek folytatása a most megszavazott Egészséges étkezés program. Romániában több mint 1,5 millió gyermek él szegénységben. A Mentsétek meg a gyermekeket szervezet adatai szerint évente 35 ezer diák hagyja el az iskolát idő előtt, és mintegy 286 ezer 7–17 éves fiatal nem jár iskolába. Ugyanakkor úgy vélik, a meleg étel hiánya hosszú távon hatással van az iskolai lemorzsolódásra. Adataik alapján 2021-ben Romániában több mint 1,5 millió gyermek élt a szegénység vagy a társadalmi kirekesztés kockázatának kitéve. A jelenség sokkal erőteljesebb a vidéki területeken, mint a városi területeken: 2021-ben a nagyvárosokban 16,1%, a kisvárosokban és külvárosokban 30,7%, a vidéki területeken pedig 50,1% volt ez az arány.

Nem forgalmazhatnak elektromos cigarettát kiskorúaknak

Betiltanák az elektromos cigaretták forgalmazását kiskorúak számára, az oktatási intézményekben bármilyen típusú cigaretták használatát, valamint az online vásárlást és az önkiszolgáló automatákban való eladást is. A törvénytervezetről február végén szavazott döntőházként a képviselőház plénuma – olvasható az Rmdsz.ro-n. A jogszabály szerint ezen túl az easybox- vagy egyéb locker-típusú csomagátvevő pontokra sem engedélyezett bármilyen típusú cigarettarendelés kiszállítása, abban az esetben pedig, ha futár szállítja ki a rendelést, a csomagon fel kell legyen tüntetve, hogy dohányterméket tartalmaz, ezért ennek átadása

kizárólag nagykorú személynek történhet. Ennek áthágása 500 lejese büntetést von maga után a futár számára. Abban az esetben, ha a kereskedelmi egység nem tartja be ezt a szabályozást, annak működése 30 napra felfüggeszthető, valamint 20 ezer lejese büntetéssel járhat.

Rosszul teljesítettek a nyolcadikosok matematikából

A nyolcadikos diákok több mint fele nem írta meg az ötöst az idei próba-képességvizsgán. Az adatok elkészerítőek, ugyanis Hargita megyében a diákok csupán 38,31 százaléka, Kovászna megyében 35,1 százaléka, Maros megyében pedig 34,42 százaléka érte el az ötös osztályzatot vagy annál nagyobbat.

Vad Zoltán, a nagyváradi Ady Endre Elméleti Líceum matematika szakos tanára a Maszol megkeresésére elmondta, több probléma van a tételekkel, és egy átlagos képességű diáknak idén sem volt esélye a próbavizsgán. Egyrészt túl sok feladatot kellett megoldaniuk kevés idő alatt, másrészt olyan feladatokat is betettek, amelyek nem feltétlenül a diákok képességét tesztelték.

Vad Zoltán szerint a több válaszlehetőséges feladatok túl nehezek, és nem a diákok képességeit mérik, ugyanakkor túl sok ilyen típusú kérdés volt a tesztben. A pedagógus úgy véli, olyan feladatokat kellett volna választani, amelyeknél a diákok felhasználhatják azt, amit megtanultak, ne pedig megtippeljék a helyes választ. Hozzátette: tavaly is nagyon nehéz volt a matematika-próbavizsga, idén talán egy kicsit még nehezebb. Azért az jó hír, hogy a nyári képességfelmérőn egyszerűbb, könnyebben megoldható tételeket kapnak a nyolcadikosok. A tavalyi próbavizsgán sem remekeltek a nyolcadikosok, de jobb eredmények születtek, mint idén. 2023-ban az országos adatok szerint matematikából a diákok 59,2 százaléka írt ötöst vagy annál jobb jegyet, 2022-ben a tanulók 60,58 százaléka. A pedagógus ugyanakkor kiemelte, általánosságban elmondható, hogy a diákok nem veszik komolyan a próbavizsgákat. Ennek főként az az oka, hogy a jegyek nem kerülnek be a naplóba, így a gyermekek egyfajta játéknak tekintik az egészet. Vad Zoltán úgy látja, a fiatal generáció már kevésbé fektet hangsúlyt a felkészülésre. Országos

szinten idén a diákok 73,98 százaléka ötöst vagy annál magasabb jegyet ért el román nyelv és irodalomból és 82,93 százaléka anyanyelvből. Bár a székelyföldi megyékben a román ismét kifogott a diákokon, magyar nyelvből Kovászna, Hargita és Maros megyében is jól teljesített a többség. Kovászna megyében magyarból sikerült javítaniuk a diákoknak az előző évhez képest, a nyolcadikosok 85 százaléka írt ötöst vagy annál nagyobbat, Hargita megyében ez az arány 85,92 százalék, Maros megyében pedig 80,65 százalék. Román nyelv és irodalomból Kovászna megyében a diákok csupán 46 százaléka kapott 5-ös feletti jegyet, Hargita megyében 38,77 százalék, míg Maros megyében 47,17 százalék.

A próba-képességvizsgák és a PISA-tesztek gyenge eredményei miatt a szakmai szervezetek az oktatási és az értékelési módszerek felülvizsgálatát sürgetik. A Koalíció az Oktatásért Szövetség úgy véli, a matematika területén egyértelműen szükség van a tanterv reformjára, hogy ez a tantárgy „relevánsabbá, a valós életben alkalmazhatóbbá és motiválóbbá váljon”. Ezt támasztja alá a szervezet szerint az is, hogy a 2022-es matematikai PISA-felmérésben a romániai 15 évesek 49 százaléka nem érte el az alapkészségek szintjét sem.

A szövetség szerint a fontosabb országos vizsgák – mint például a 8. osztály végi képességfelmérő vizsga – jelenlegi formájukban „csak indokolatlan nyomást gyakorolnak a gyerekekre és a tanárookra egyaránt”. Véleményük szerint ez a rendszer „nem megfelelő” a 12 osztályos kötelező oktatás keretében, mert „tovább ösztönzi a kizárólag a vizsgatárgyakra és a korrepetálási szolgáltatásokra való összpontosítást”.

Tilos az energiatalok árusítás kiskorúak számára

Csökkenteni kell a kiskorúak egészségére káros termékek forgalmazását, ezért az RMDSZ támogatta az energiatalok kiskorúak számára való forgalmazásának betiltását, beleértve az önkiszolgáló automatákat és a tanügyi intézményekben lévő büféket is. A törvénytervezetről február végén szavazott a képviselőház plénuma – adta hírül az Rmdsz.ro. Eddig az energiatalok kiskorúaknak

történő értékesítése nem volt szabályozva, így bárhol vásárolhattak ilyen italokat, amelyek rendkívül veszélyeztetik egészségüket. A közelmúltban a kiskorúak energiaital-fogyasztása egyre nagyobb mértékben nőtt, a 16–18 éves korosztály 74 százaléka, az 55 év felettek 42 százaléka fogyasztott már energiaitalt.

Abban az esetben, ha a kereskedelmi egység nem tartja be ezt a szabályozást, 5 ezer és 20 ezer lej közötti büntetésre számíthat, tanügyi intézményben való kihágás esetén ez 30 ezer lejes büntetést von maga után.

A diákok jelentős része vezetés közben selfit és videót készít

Tíz középiskolából legalább három hozott már olyan döntést, amellyel veszélybe sodorta magát az utakon: a középiskolások 38 százaléka használta mobiltelefonját vezetés közben fényképek vagy videók készítésére – derül ki az E.D.I.T. Egyesület által végzett felmérésből. 2023-ban Romániában 1545 személy vesztette életét közúti balesetben, és további 3535-en szenvedtek súlyos sérüléseket. A statisztikák alapján a súlyos balesetek több mint negyedét az egy évnél kevesebb tapasztalattal rendelkező járművezetők okozták – olvasható a Maszolon. Az E.D.I.T. Egyesület a Román Rendőrséggel és a MOL Romániával partnerségben szervezi meg a közlekedésbiztonsági óra a középiskolákban nevű programot, amelynek fő célja, hogy elősegítse a felelősségteljes közlekedési magatartást a vezetői engedély megszerzése előtt álló fiatalok körében – írja közleményében a MOL Románia. A friss felmérés eredményei azt mutatják, hogy bár a válaszadók többsége jogosítványt szeretne szerezni (a megkérdezettek mindössze 1,3 százaléka mondta azt, hogy nem akar), mégsem minden fiatal indul útnak azzal a hozzáállással, hogy a szabályok betartása elengedhetetlen a biztonságához. Az adatokból kiderül, hogy a megkérdezettek 15,5%-a nem zárja ki, hogy alkoholtartalmú italok fogyasztása után is vezetni fog, és aszerint értékeli vezetési képességét, hogy mennyi alkoholt fogyasztott. Emellett 10-ből közel 4 középiskolás vezető használta már telefonját fényképek vagy videók készítésére vezetés közben, vagy utazott olyan járműben, amelynek a vezetője ezt tette.

A tizenévesek 74%-a azt is elismerte, hogy ő, vagy annak a járműnek a vezetője, amelyben utazott, telefonált vezetés közben. Ez amiatt meglepő, mert a megkérdezettek 95,9%-a tisztában volt azzal, hogy a vezetés közbeni telefonhasználat életveszélybe sodorhatja őket. 10-ből 3 válaszadó úgy vélte, hogy a megengedett sebességhatár túl alacsony, és 10-ből 7 tinédzser azt is elismerte, hogy utasaként vagy a vezetőként már közlekedett a megengedettnél nagyobb sebességgel. Az ilyen kockázatos viselkedés ellenére a megkérdezettek 36%-a úgy vélte, hogy a túlzott sebesség a közúti balesetek fő oka, míg 27% szerint a legnagyobb probléma az alkoholfogyasztás.

Jelentés az udvarhelyi bentlakás beomlásáról

Ligia Deca oktatási miniszter február eleji beszercei sajtótájékoztatóján bejelentette, hogy a minisztérium ellenőrző testülete véglegesítette a székelyudvarhelyi Tamási Áron Gimnázium bentlakásának két halálos áldozatot követelő részleges összeomlásáról készített jelentését – írja az Agerpres hírügynökség. A tárcavezető elmondta, hogy a dokumentumot továbbították a nyomozó hatóságoknak. Közölte azt is, hogy a Tamási Áron Gimnáziumban fegyelmi vizsgálat zajlik ebben az ügyben. Kérdésre válaszolva elmondta még, hogy a folyamatban lévő büntető-eljárás lezárásáig az ellenőrző testület jelentését nem hozhatják nyilvánosságra.

Példaként szolgál a magyarországi román iskola

Lenyűgözték a Magyarország egyik román iskolájában tapasztaltak egy aradi román vloggert, aki több tekintetben is mintaként állítja az ott látottakat a romániai oktatási rendszer elé – olvasható a Krónikán. A YouTube videómegosztóra rendszeresen anyagokat feltöltő – ezek közül több is foglalkozik magyarországi témákkal – Vasile Blidar nemrég felkereste a Békés megyei Elek kisvárosát, ahol több mint negyedórás riportot forgatott a helyi román tanintézetéről. A korábban az aradi sajtóban, egy helyi tévécsatornánál tevékenykedő videoblogger gyakorlatilag mindenhová bejárást kapott az Eleki Román Általános Iskolában, ahol tanórákra, testnevelésóra

belátogatható, sőt még az illemhelyen is forgatható – ennek külön relevanciát tulajdonított. Vasile Blidar – aki bevallja, roppant izgatott, hogy betekinthet egy magyarországi román oktatási intézmény tevékenységébe – bejárja az iskola megannyi román nyelvű felirattal, a helyi közösségek (beleértve a román) múltját, népviseletét, hagyományait minimúzeumként bemutató kiállításokkal ellátott folyosóit. Rögzíti a felsős diákok tornaóráját is a tornateremben, amelyet egyébként 2022-ben korszerűsítettek 50 millió forintos állami támogatásból. Érdekességként megállapítja, hogy a diákok az osztálytermek előtti folyosón elhelyezett fogasokra akasztják a kabátjukat, amelyek közül egy sem tűnik el. Kiemeli, hogy a román–magyar határ közvetlen közelében fekvő Elek iskolájának diákjai 16 óráig, after school rendszerben tanulnak, eközben tízórait, háromfogásos ebédet, majd uzsonnát kapnak. A szerény anyagi körülmények között élő családokból származó diákok számára a városi önkormányzat térítésmentesen biztosítja az étkezést, a többiek 10 lejnek megfelelő összeget kell fizetniük naponta. Bekukkant a vlogger az első osztályosok órájára is, ahol közösen tanulnak román és magyar nemzetiségű gyerekek. Az ő osztályában valamennyi kisdíák nemzetisége magyar, és a tanítónő elmondása szerint a kisváros és a környék lakossága körében többek között azért örvend nagy népszerűségnek a román tanintézet, mert minden tekintetben jobb, korszerűbb oktatási-nevelési feltételeket biztosít, mint a többi iskola. Vasile Blidar – Romániában is követendő – példaként emeli ki azt is, hogy az eleki diákok évente egyszer ingyenes fogászati ellenőrzésben részesülnek, továbbá hogy szünetben pedagógusok felügyelik a gyerekeket, így ritkák az incidensek. A Gyulától 12 kilométerre található Elek – amelynek első írásos emléke 1232-ből származik – egyébként valamivel több mint 4200 lakossal rendelkezik, akik közül 5,2 százaléknyan vallották magukat románnak a 2022-es népszámláláson. Miközben az Eleki Román Általános Iskolába 10-12 évvel ezelőtt még csupán alig 30 gyermek járt, mára a létszámuk megnégyszereződött.

D. SZ.